

PREŠEREN, SLOMŠEK IN NAŠ ČAS

Kar ni tuje, zaničuješ,
naših šeg se zgublja sled,
svojih dedov ne spoštuješ,
za dežele čast si - led.

Prešerna je nadihnila žalost ob povelečevanju nemškega jezika v njegovem času. Danes nimamo več nemšk-utarjev, imamo pa anglešk-utarje.

V ušesa nam silijo angleške popevke od vseposod: radia in televizije, iz lokalov, na svečanih prireditvah, z otroških plesnih nastopov, po šolskih hodnikih... Pesmi drugih narodov - kot da jih ni; slovenske pesmi so nam priskutili narodni zabavnjaki.

Žlahntne predstavitve slovenskih pesmi so redke, ponujene izbranim sladokuscem ob redkih

priložnostih. Lahko sem srečna, da sem uživala ob petju in igranju družine Batista ob praznovanju 60-letnice Marjana Tomšiča v Hrastovljah, pa petju žensk iz Ospa v Kosmačevi hiši v Portorožu, Vladu Kreslinu, Aniki Horvat, Istrskim mužikantom, Jobi Jenčev v Avditoriju...

Morda pa je slovenska pesem dragocenost in ni za vsak dan?

Primerov povelečevanja tujega je preveč. Kulturniki imajo performance in multimedijske projekte. Oblačilo je najbrž imenitnejše, če je "made in USA" ali vsaj, če ima kje kakšen angleški napis. Tudi lokali imajo angleška imena...

Takšno potujčevanje bi ne bilo potrebno - ne za nas, še manj za druge. Svetu nismo zanimivi, če smo enaki, ampak samo če smo drugačni, izjemni!

Odkrivajmo svojo drugačnost in negujmo jo.

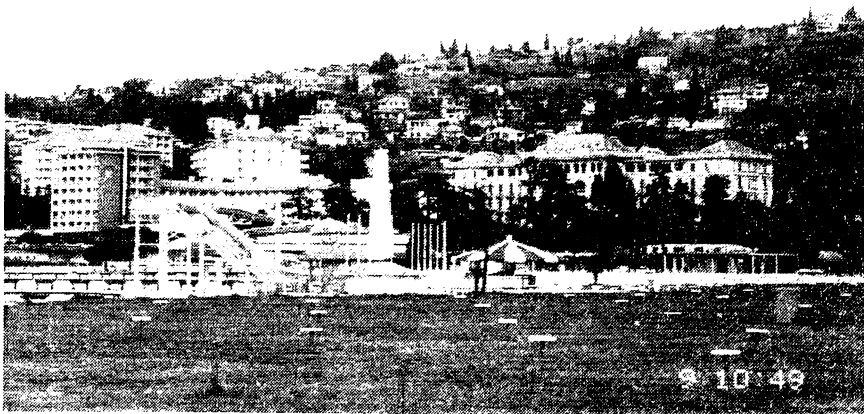
Predvsem zase!

27. oktobra je v Kopru tržaški pisatelj Alojz Rebula predaval o Antonu Slomšku, Prešernovemu sošolcu, velikemu domoljubu in vzgojitelju. Govoril je tudi o današnjem času, v katerem vlada brezvrednotenje, pa o naši krhki nacionalni zavesti. Slovenci še nismo narod, se šele oblikujemo. Zato je v šoli potrebna nacionalna vzgoja. V kulturi nas preganjajo občutki manjvrednosti. Francoskemu narodu, denimo, ni potrebno vcepljati zavesti o veliki Franciji. Današnja slovenska šola ustvarja gluhe izobražence. Ni razumnik vsak, ki veliko zna, imeti mora tudi etiko in nacionalno zavest.

Nada Kozina

Čas je za obiranje oljk.

10:49

Največja izbira gumbov na obali

buttons
bottoni

Vedno na razpolago preko 1000 modelov,
bordure, čipke, ekološko krzno,
zadrge, elastike, sukanec,
škarje, igle, krtače,
modni dodatki, nogavice,...

Lepi gumbi. Lepa obleka

ŠTC Lucija, Limnjska 78
Tel./fax: 066 770-970

Prvim 99-im strankam podarimo nogavice Levante

IZ VSEBINE:

- ☞ Pogovor z direktorjem Casinoja Aldom Babičem
- ☞ Prireditve ob mednarodnem letu starejših: 25. novembra v Avditoriju
- ☞ Krokodil na Šentjanah
- ☞ Prostorske sramote: Virginija
- ☞ Zakonodaja s področja kulture
- ☞ Kaj ti je deklica?
- ☞ O nogometnem klubu Piran

Mercator-Degro

P O R T O R O Ž

Skoraj je že pred vrati
praznični december, ko
si bomo privoščili kaj več.

Vse za poznojesenske in
prihajajoče praznične dni
lahko dobite pri svojem
najboljšem sosеду.

Mercator-Degro

P O R T O R O Ž

OBČINA PIRAN COMUNE DI PIRANO

Ob zaključku praznovanja občinskega praznika Občine Piran 1999 se pristrčno zahvaljujem vsem, ki ste pripomogli k realizaciji priveditev ob občinskem prazniku in ste tudi osebno sodelovali pri uspešni izvedbi le-teh.

Še posebej ljubeznivo pa se zahvaljujem vsem, ki ste nam vsak na svoj prijazen način, posredovali in izrazili svoje lepe želje.

*Županja Občine Piran
Vojka Štular, prof.*

MI MED SEBOJ

čestitamo * se zahvaljujemo * pozdravljamo

• Vsem znanim in neznanim osebam, ki so darovale rabljeno obleko in obutev, se za njihov prispevek toplo zahvaljujemo. Upamo, da bodo imeli še naprej odprto srce za pomoč potrebnim. Krajevna organizacija RK Piran rabljena oblačila in obutev sprejema in tudi deli vsako sredo od 11. do 12. ure v prostorih palače Trevisini v Piranu.

• Dragi mami, noni in pranonni **OLIVETI MUZICA** s Šentjan iskreno voščijo za njen 80. rojstni dan in ji obenem želijo še mnoga srečna leta med njenimi dragimi. Hčerka Dina z možem, vnukinja Rosana z Borisem in malim Timom ter vnuk Kristjan z Martino.

• Košarkaškemu klubu **MEAN MACHINE** čestitam za doseženo zmago v lucijski dvorani pod vodstvom trenerja **Šekša** in s požrtvovalnim delom gospe **Zorice** in želim še nadaljnjih uspehov. Mama J. Tomič.

• Krajevni odbor Rdečega križa Piran se zahvaljuje **staršem**, ki spremljajo svoje malčke in sodelujejo pri njihovih nastopih na prireditvah Rdečega križa.

• Od članov sveta Občine Piran praznuje novembra le **dr. Peter BOSSMAN** iz Lucije, ki je nazdravljal 2. novembra. Iskreno mu čestitamo in mu želimo, da bi se v občinskem svetu kar najbolje znašel ter trdno zastopal interese svoje skupnosti.

• Vse najboljše profesorju klarineta **Robertu STANIČ-u** za njegov rojstni dan, pa še veliko veselja in uspehov v glasbi - od prijateljev.

• 9. novembra je praznovala svoj 70. rojstni dan **Vera UHELJ** iz Semove 9 v Luciji. Čestitajo ji družina in prijatelji.

• 29. oktobra je v krogu svoje družine praznovala svoj življenjski jubilej - 80 let - **Flora MILOK** z Bernardina. Še na mnoga leta ji želijo vsi njeni.

• V začetku novembra je imel svoj 14. rojstni dan **Žiga FABBRO** iz Lucije. Uresničitev vseh načrtov in želja mu želijo prijateljice.

• Učenke in učenci 8. c razreda Osnovne šole Cirila Kosmača iz Pirana čestitajo za rojstni dan svoji razredničarki **Zdenki PETRUŠA** iz Sv. Petra, veseli, da je spet med njimi.

• Vse najboljše za 14. rojstni dan tudi **Brini KLEMENČIČ** z Vilfanove ulice v Portorožu - od sošolk in sošolcev.

• Nella numerosa parentela della famiglia TOMASIN ci sono nel mese di novembre quattro compleanni: **Giulio ZOTTICH** e **Anja DETONI** celebrano il 4 di novembre, **Lidia TOMASIN** il sei, e **Vili TOMASIN** l'undici dello stesso mese. A tutti l'augurio affettuoso dai parenti ed amici!

• **Branko KEKIČ** iz Pirana je svoj rojstni dan praznoval 25. oktobra. Iskreno mu čestitajo in želijo veliko zdravja sorodniki in prijatelji.

• Praznični oktober so imeli pri **Missonovih** v Portorožu: **Toniju** so nazdravili petindvajsetega, **Zmagi** dan kasneje, njuni vnukinji **Melisi** pa tridesetega. Najboljše vsem želijo prijatelji in prijateljice!

• **Margareti LIKAR** iz Sečovelj, ki je rojstni dan praznovala 5. novembra in **Milici MASLO** iz Pirana, ki ga praznuje 23. novembra nazdravljajo prostovoljke Območne organizacije Rdečega križa Piran. Čestitkam **Milici Maslo** se pridružujemo tudi pri Portorožanu, predvsem pa ji želimo uspešno delo na novem delovnem mestu.

• Nel coro della Comunita' degli Italiani di Pirano sono numerosi i compleanni del mese di novembre. I festeggiati sono: **Simon JAKOMIN** (il 5/11), **Elvira POLETTI** (17/11), **Matalda PAHOR** (10/11), **Vittorio LUSA** (26/11), **Valentina VEGLIACH** (21/11) e **Valentina KENDA** (21/11). A tutti loro tanti auguri da parte dei componenti del coro.

• Gospa **Ingrid VELIKAJNE** iz Parecaga praznuje 20. novembra rojstni dan. Želimo ji veliko zdravja in vse najboljše.

Bralke in bralci Portorožana lahko svoje čestitke, zahvale, voščila, pozdrave, ipd. brezplačno objavite v Portorožanovi rubriki **Mi med seboj**. Sporočite jih lahko po telefonu ali taxu (066/ 73-046), jih pošljete po pošti (Portorožan, p.p. 46, 6320 Portorož) ali privedete osebno v tajništvo **KS Portorož** (Obala 16, 1. nad., Portorož, dopoldan), da jih zapišemo.

NAŠ POGOVOR Z ALDOM BABIČEM

Portoroška igralnica ni več izjema, ampak normalna delniška družba

Alda Babiča, predsednika uprave delniške družbe Casino' Portorož smo kot Naš obraz decembra lani že predstavili na Portorožanovih straneh. Po skoraj letu dni vodenja tako pomembne družbe, kot je za našo občino prav Casino', ki reže kruh tudi številnim domačinom, bodo zagodovo marsikoga zanimali Babičevi pogledi na igralništvo, Portorož, naš turizem in njegovo prihodnost. Potem ko se je sprejemanje prave igralniške zakonodaje zavleklo za nekaj let, kar je tudi zavrlo razvoj te dejavnosti, ima portoroški Casino' končno v rokah koncesijsko pogodbo z Ministrstvom za finance. To je seveda pomembna pridobitev za igralnico, ki pa bo morala nadoknadi zamujeno in se podvzati z uresničevanjem svojih razvojnih načrtov, da bo kos konkurenci v sosednji Italiji, kjer v zadnjem obdobju odpirajo nove, najsodobnejše igralnice.

Portorožan: Za enoto portoroškega Casinoja v Lipici vemo, da jo boste temeljito obnovili. Kako pa se nameravate upreti konkurenci v Italiji v Portorožu?

Portoroško igralnico smo že lani temeljito obnovili, s čimer bomo še nadaljevali. Postopoma bomo igralne avtomate zamenjali z novimi, sodobnejšimi in še zanimivejšimi. Trudili se bomo tudi z lepšanjem okolice igralnice.

Portorožan: V Portorožu so imeli letos Metropolovi hoteli, kjer biva večina igralniških gostov, občutno slabši obisk, kar najbrž kaže na padec prometa tudi v vaši igralnici. Kakšen je bil torej letošnji obisk v Portorožu in v igralnici? Ste uvedli kakšne novosti, da bi stanje izboljšali?

Ko so polni portoroški hoteli, je polna tudi naša igralnica, ki sodeluje z vsemi tukajšnjimi hoteli in ne zgolj z Metropolovimi. Zaradi objektivnih okoliščin - predvsem oddaljenost Portoroža v primerjavi z igralnicami tik ob meji (Lipica, Nova Gorica), katerih pred nekaj leti sploh ni bilo - je naš Casino' postal "vikend" igralnica. S tem se moramo sprijazniti in svoje marketinške sile usmeriti v pridobivanje gostov višjega razreda, za kar ima tukajšnja igralnica že vse pogoje. Njena ponudba je namreč drugačna od lipiške, ki s svojimi igralnimi avtomati privablja predvsem nižjo strukturo igralcev. Klasična ponudba iger na srečo v Portorožu (npr.

chemin de fer, punto banco) je pač namenjena stalnejšim gostom, ki se na te igre dobro spoznajo in stavijo velike vsote. Takih igralcev pa ni ravno lahko pridobiti. Še najlažje jih v Portorož privabijo tako imenovani porterji (to so agenti, ki v igralnico pripeljejo hazarderje, ki se na igranje spoznajo, za kar poberejo provizijo). S pridobivanjem boljših igralcev pa smo uspeli nadomestiti izpad prihodka. Te goste smo pridobivali tudi s skupnimi akcijami z Metropolovimi hoteli. Igralcem smo plačali bivanje in hrano v hotelu, kar sicer za igralnico predstavlja večje stroške, vendar pa se kompenzirajo s porabo drugje. Nenazadnje so ti gostje prinesli prihodek gostincem in hotelom! In če bi podaljšali še letališko stezo, bi morda uspeli pripeljati še več dobrih gostov! Poskušamo jih pridobiti še z drugimi akcijami. Letošnjega julija smo na primer poskusno uvedli vožnjo s katamaranom Prince of Venice do Lignana, kar je plod sodelovanja s tamkajšnjimi tour operaterji. Glede na svetovne trende globalizacije turizma in na prizadevanja naše države za vstop v evropsko unijo, je takšno povezovanje nujnost. Cilj pa je povečanje prepoznavnosti Portoroža in njegove turistične ponudbe v območju Benetk in posredno - preko svetovno znanega mesta - tudi v svetu. Od takšnega sodelovanja pa morata imeti koristi obe strani! Tako bi portoroški gostje preko zaliva odhajali po nakupih, v disko klube, ipd...

Portorožan: Najeli ste lipiški hotel Maestoso, kamor boste širili tudi igralniško dejavnost. Jo nameravate razširiti tudi v Portorožu? Stari hotel Palace kar kriči po obnovi. Se vam ne zdi idealen prostor za igralnico? Ste morda začeli kakšne aktivnosti, da bi Palace prevzel Casino'?

V zvezi z usodo starega hotela Palace se zavestno nočem izpostavljal, vse dokler ne bodo rešeni problemi pristojnosti vseh sedanjih akterjev iz veljavne najemne pogodbe. Potem bomo seveda v Casinoju pripravljene prispevati k obnovi te častitljive zgradbe. Do takrat pa bi predlagal, naj se kdo od neposredno vpletenih v zgodbo o Palacu usmili propadajočega lepota in zaščiti njegovo strelho (morda vsaj s povsem običajnim "najlonom"), da se ustavi njegovo nadaljnje propadanje.

Portorožan: Država je (pre) dolgo mečkala s sprejemom igralniške zakonodaje. Se vam zdi nova dovolj dobra za vzpodbujanje razvoja te

dejavnosti? Kakšno je vaše mnenje o tem, da si tako rekoč vsak gostinski lokal za dopolnilno (ali celo glavno) dejavnost omisli igralne aparate in si celo nadane ime casino'? Se vam ne zdi, da ima država nad vašo dejavnostjo - posebnimi igrami na srečo - skoraj popolni nadzor, medtem ko so igre na avtomatih v gostiščih preveč liberalizirane?

Sedanja zakonodaja je pač kompromis med željami igralnic in državo. Glede teh samozvanih "casinöjev" pa bi rekel, da je to enako, kot bi si avtokamp nadel naziv hotel resort in še pet zvezdic povrh. Da pa bi v gostinskih lokalih država vzpostavila red, je število igralnih avtomatov omejila na tri...

Portorožan: Znano nam je, da ste v portoroško igralnico pripeljali nove kadre. Od poletja vodi igralnico Aleks Štolfa, ki je prej delal v Lipici, iz gospodarstva prihaja novi vodja kadrovskega sektorja Ivo Marinič. Zakaj ste se odločili za takšne spremembe in kaj od njih pričakujete? Mnogi, ki so že dolgo zaposleni v portoroški igralnici, zdaj s strahom pričakujejo nadaljnjih sprememb. Upravičeno?

Normalno je, da novi direktor v podjetje pripelje nove kadre, kar je najmanj, kar lahko naredi. Osebe je pač treba prevetriti. Za vsakega direktorja je pomemben predvsem srednji management. Zamenjave, ki ste jih omenili, so v okviru moje poslovne strategije, kar lahko ponazorim z metaforo, da pač nova metla boljše pometla! Več priložnosti nameravam nuditi mlajšim, ki so po naravi stvari ambicioznejši in z več sveže energije. V portoroškem Casinoju je trenutno preveč zaposlenih, zato pripravljamo novo sistemizacijo delovnih mest. To bo prvi korak k racionalizaciji, saj so sedanji stroški delovne sile previsoki. Casino' je zdaj normalna delniška družba, ki se mora obnašati tržno. Lastniki zahtevajo dobiček, naloga uprave pa je, da povečuje prihodek. Politika plač se pač mora temu prilagajati. Plače zaposlenih v portoroški igralnici so nad slovenskim povprečjem in višje kot so sicer v gostinski turistični dejavnosti.

Seveda bi bilo za večino zaposlenih najlepše, če bi ostalo, kot je bilo nekoč, ko je bil Casino' izjema v takratnem jugoslovanskem gospodarstvu: nekaj denarja se je vlagalo v infrastrukturo, nekaj v plače, pa še konkurence ni bilo nobene! Medtem so se ti osnovni parametri podrli, pa še gostov ni več toliko kot nekoč...

1999
Portorožan: Sedež Casinoja je v Portorožu. Tudi vašim gostom zagotovo ni vseeno, kaj jim - poleg igralništva - nudi ta kraj in kakšen je njegov videz! Kakšno je sodelovanje portoroških turističnih podjetij v prizadevanju, da bi se kraj razvijal v dobro vseh?

V igralnici se zelo dobro zavedamo naše odvisnosti od celotne turistične dejavnosti v kraju in občini. Tukajšnje turistično gospodarstvo je strateško koordinirano in ve, kaj hoče. Problem se začne pri denarju, zato kolebamo med željami in možnostmi. Vendar je pomembno, da vsak po svojih močeh prispeva k oblikovanju skupne turistične destinacije, ki je seveda Portorož. Zato je tako zelo pomemben že prvi stik gosta s krajem, z ljudmi... Enako pomemben je tisti, ki gostu izpred igralnice odpelje parkirat avto, kot oni, ki vrti ruleto ali pa natakarkar, ki mu streže s pijačo... Vsak je enako nepogrešljiv kolešček, ki prispeva h kakovosti turistične ponudbe. Ni vse v marmorju in granitu!

Portorožan: Za konec pa še: kakšna je vizija igralnice Portorož za prihodnost?

Dinamična poslovna politika, kar pomeni širjenje koncesij, kolikor bo pač to dopuščala obstoječa zakonodaja. V mislih imamo širitev igralniške dejavnosti še na druge tržno zanimive lokacije: na Štajersko, proti Čatežu, zanihamo se za sežansko Luno...

In že se je direktorju uprave portoroške igralnice Aldu Babiču mudilo k drugim obveznostim. Še za pogovor se mu nisem utegnila zahvaliti, ko je že odvihral skozi vrata svoje pisarne. Tako bo pač treba pogovor še nadaljevati, morda "ob letu osorej"...

Livija Sikur Zorman

ŠENTJANSKI KROKODIL

Ja, pravilno ste prebrali. V neposredni bližini imamo pravega, pravcatega krokodila. A nikar naj vas ne skrbi. Je dobro zavarovan in po besedah njegovega lastnika, Branka Fuksa povsem miroljubna živalica, ki triindvajset ur na dan spi. Na svet je prišel v živalskem vrtu. Zrasel bo tja do sedmih metrov. Običajno pospravi dva piščanca na mesec; le v "mladostni" dobi, ko še rase, v mesecu dni zaužije dva več. Domuje pa na Šentjanah nad Portorožem.

Šment, pa me res že zanima, kako se bo končala ta "krokodilja," za Portorož tako nenavadna zgodba...

Tadeja Golubovič

K DRUŽBI ZA VSE STAROSTI

Vabimo Vas

na osrednjo prireditev ob mednarodnem letu starejših, ki bo v ČETRTEK, 25. novembra 1999 s pričetkom ob 16.00 uri v AVDITORIJU v Portorožu S tematskim naslovom

S KAKOVOSTNIM STARANJEM V NOVO TISOČLETJE

Program srečanja, ki je odprto za javnost in bo potekalo od 16.00 do 20.00 ure:

- ob 16.00 Pozdravne besede gospe **Vojke Štular**, prof., županje občine Piran

- od 16.15 - 17.15 Prispevki predavateljev:

prof.dr. **Vid Pečjak** - O psihologiji tretjega življenjskega obdobja

mag. **Tone Kladnik** - Pomen nekaterih temeljnih nematerialnih potreb v tretjem in četrtem življenjskem obdobju

Dragica Rihter, soc.delavka - Predstavitev medgeneracijskih skupin

Za kakovostno starost

- od 17.15 - 17.30 Odmor za osvežitev s čajem

- od 17.30 - 19.30 Panel razprava s predstavnicami ali predstavniki lokalne skupnosti, ki imajo ključno vlogo pri načrtovanju in ustvarjanju pogojev za sožitje vseh generacij v piranski občini.

Pogovor bo vodila gospa **Branka Knific**.

- Od 19.30 dalje Kulturni program s prigrizkom

V okviru prireditve bo v prostorih Avditorija od 15.00 ure dalje pa do zaključka na ogled razstava izdelkov z delovne terapije iz Doma upoko-jencev v Izoli, Obalnega doma upokojencev Koper, ročnih del članic med-generacijskih skupin za kakovostno starost in drugih. Izdelki bodo po prireditvi razstavljeni v avli Občine Piran.

Po koncu prireditve je poskrbljeno za prevoz udeleženk in udeležencev v smeri Sečovelje.

Občina Piran

Center za socialno delo Piran

Avditorij Portorož

ŽIVLJENSKA DOBA SE DALJŠA, DODAJMO ŽIVLJENJE LETOM

Ne glede na to da je mednarodna skupnost v letošnjem letu posebno pozornost namenila starejšim, je za predstavnike zahodne družbe prišel skrajni čas ozaveščanja, da število ljudi, starejših od 65 let narašča, da se življenjska doba daljša in da so demografske projekcije za naslednja desetletja (če ne bo kakšnih posebnih dogodkov) neugodne. Na porast števila starih ljudi v zahodnem svetu vplivata nizka rodnost ter tudi podaljševanje življenjske dobe. Kaže, da se bo neugodno razmerje stopnjevalo in doseglo višek v letih 2015 do 2020. Delež starih ljudi v celotni populaciji bo takrat izredno visok, morda se bo izkazalo, da neobvladljivo, zato lahko predvidevamo, da se bodo medgeneracijski konflikti poglobljali.

Ta dejstva so poleg že nekaj časa trajajočih finančnih težav pokojninskih blagajn (tudi v Evropi), povezanih z množičnim prezgodnjim upokojevanjem - osnova tudi naši pokojninski reformi. Poleg političnih odločitev je potrebna organizirana dejavnost na vseh področjih družbenega življenja, da bomo lahko vse generacije skupaj iskale poti za preseganje težav. Delovanje, ki se ga lotevamo, mora biti precej drugačno od tistega, ki smo ga vajeni doslej, ko smo o življenju starih ljudi odločali predstavniki srednje generacije, za katere je značilno (o tem nam pripoveduje že Mali princ), da smo strašno zatopljeni v svoje delo (zato smo slepi), v hitenje, "samouresničitev"... In tako nam zmanjkuje časa in energije za kvalitetno življenje naših družin, za partnerstvo in starševstvo. Ne kaže nam drugega, kot da se vse generacije, kakor tudi družba organiziramo, poiščemo čimbolj zado-

voljive rešitve za kakovostno življenje starih ljudi v domačem okolju, jih sprejmemo ter jih postopoma tudi udejanjimo. Vzporedno s tem procesom in ob neposrednem sodelovanju predstavnic in predstavnikov sedanje tretje in četrte generacije poteka intenzivna priprava sedanje srednje generacije na lastno starost, kar je pomemben proces, ki ga današnja generacija babic in dedkov ni bila deležna, saj se je "zgarala" v povojnih časih. Prava generacija je s samopriskviki in na druge načine gradila mrežo javnih socialnih zavodov (domov upokojencev), ki so v primerjavi z drugimi tovrstnimi državnimi institucijami v Evropi na zavidljivi ravni. Pred sedanjo srednjo generacijo so novi izzivi, ki niso nič manj pomembni, kot tisti pred desetletji. Ves čas je dobro imeti v mislih, da vse, kar delamo za današnjega starega človeka, v bistvu delamo zase. Že Simone de Beauvoir je v svoji monografiji Starost I, II zapisala, da problem starosti ni problem starega človeka, temveč mladega moža.

V Združenju za socialno gerontologijo in gerontogiklo Slovenije že več kot desetletje intenzivno delamo v projektu medgeneracijskih skupin za kakovostno starost (samopomoč starih), v katerih ljudje zadovoljujejo temeljne nematerialne potrebe. Projekt je obsežen. V Sloveniji deluje preko 400 skupin, v katere je vključenih okoli 4000 oseb. Zibelka projekta je pri nas na Obali, saj je mag. Tone Kladnik prvo skupino ustanovil v izolskem domu upokojencev v marcu 1987. leta. Polnih 12 let se tedensko družim z ljudmi iz tretje in četrte generacije in mislim, da sem uspela začutiti njihove potrebe in zmožnosti ter ob njih bolj jasno zaznala

svoje. Naše sodelovanje ni vezano na delovno obveznost, temveč je ljubiteljsko, kar mi dodatno odpira na eni strani pot do ljudi in preko njih do sebe (kot pravi prof. Anton Trstenjak: "pot do mene vodi preko Tebe"). In vendar - NE VEM točno, kako se počuti star človek v današnji družbi, ki na vsakem koraku visoko vrednoti produktivnost, funkcionalnost, hitrost, drznost, učinkovitost... Način življenja, ki že od otroštva dalje favorizira tekmovalnost in ne dovoljuje zaustavljanja, ki je celo za predstavnike srednje generacije, pa tudi za mlade pogosto izločevalen (nesreče, bolezni, invalidnosti...), mora v tistih, ki so bili še pred kratkim sami deležni podobnega tempa, a so zaradi upokojitve izstopili, se umirili, si odpočili in se jim je odprlo novo ozorje, vzbujati občutke nezadovoljnosti. Naj povem še to, da ta projekt vodimo prostovoljke in prostovoljci, ki smo za svoje delo usposobljeni, običajno iz srednje generacije ali pa mlajše upokojenke in upokojenci.

Ta svoj prispevek bi rada zaključila z ugotovitvijo, ki jo v sebi nosim že dolgo in sicer, da smo v Piranu lahko zadovoljni, ker še nimamo sezidanega doma upokojencev. Če bi ga zidali pred desetletjem, bi bil verjetno enak kot vsi ostali (od 200 postelj navzgor, kar zahtevajo ekonomski razlogi, ne pa tudi potrebe človeka). Prav to nam daje priložnost poiskati drugačno rešitev (več manjših objektov na različnih lokacijah), hkrati pa se lahko posvetimo intenzivni pripravi ustvarjanja mreže dejavnosti v domačem okolju, ki bo posamezniku omogočala, da čim dlje ostane doma, če si tega želi.

SOŽITJE GENERACIJ

Sodelovanje med vrtcem in starši je pomemben vidik kakovosti predšolske vzgoje, saj prav to pripomore k dopolnjevanju družinske in institucionalne vzgoje. Med letošnjim Tednom otroka sva se s sodelavko dogovorili, da staršem omogočimo vključitev v dogajanje v vrtcu. Bili sva presenečeni nad njihovo pripravljenostjo za sodelovanje. In kaj vse smo počeli s starši in nonami? Ninina mama je otroke učila novega kavbojskega plesa, kar nas je vse prijetno zabavalo. Deborina nona, ki je tudi sama pred upokojitvijo delala v vrtcu, je otroke razveselila z gibalno igro, pravljico o volku in sedmerih kozličkih, nazadnje pa jih je še učila izštevanko Sraka je na vrt hodila, ki sva jo morali obe vzgojiteljici takoj igrati z otroki. Tinina nona nas je povabila na kmetijo, kjer so se otroci srečali z domačimi živalmi, nekateri celo prvič: prašiči, koze z mladičkom, zajce, kokoši in kužke. Otroci so živali lahko tudi nahranili. Navdušenje je bilo popolno pod s kiviem bogato obloženim latnikom. In ker je bila izkušnja z materami in nonami tako dobra, bomo v lučjskem vrtcu Morje s tovrstnim vključevanjem staršev v delo vrtca nadaljevali še naslednji mesec, saj smo že dobili nekaj vabljivih ponudb, ki se jim nikakor ne bomo odrekli.

Jerica Makorič Špelič in Nevenka Plank,
Vzgojiteljici v vrtcu Morje, Lucija

Restavracija Pavel Piran sodi med redka gostišča, v katera se radi vračajo mnogi gostje. Slovijo po izredno dobro pripravljenih darovih morja. Sicer pa vam iz bogate mednarodne kuhinje ponujajo: ribe, rakovice, jastoge, raroge, školjke, škampov cocktail, ribjo rižoto, tartufe, livadski biftek, specialitete na žaru. Odlična odprta in buteljčna vina.

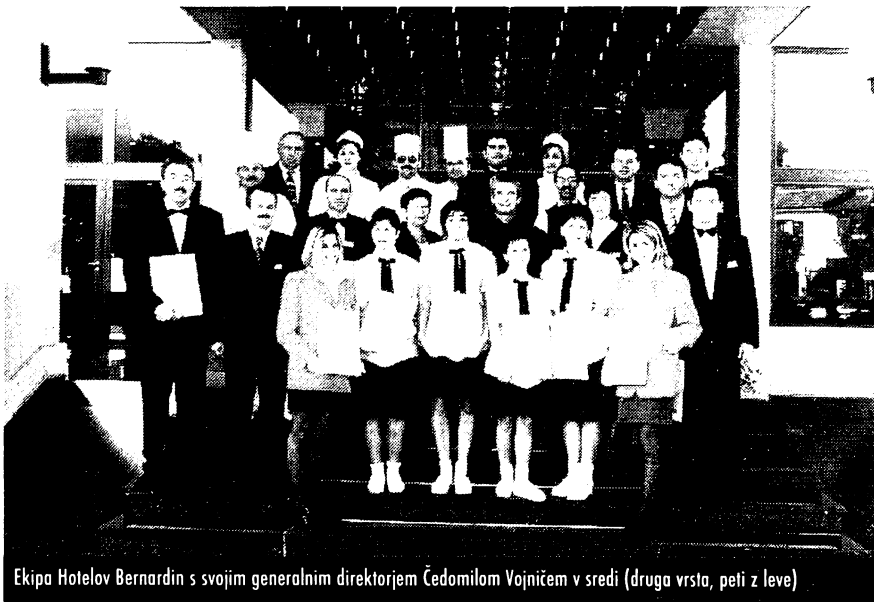
Za obisk se priporočajo.

na Prešernovem
nabrežju v Piranu
Tel.: 066/747-101,
747-102, 747-122
Fax: 066/747-100

Hoteli Bernardin dobitniki z osemnajstimi kolajnami

Na letošnjem 46. Gostinsko turističnem zboru, ki je bil 19. in 20. oktobra v portoroških Hotelih Bernardin, se je v dvajsetih tekmovalnih panogah pomerilo 245 tekmovalcev. Med številnimi dobro podkovanimi udeleženci iz raznih turističnih in gostinskih podjetij zagotovo niso ostali neopaženi prav tekmovalci Hotelov Bernardin. Svoje spretnosti in znanje so pokazali v sedmih disciplinah in zaslužno odnesli kar 18 kolajn, od tega 11 zlatih, 4 srebrne in 3 bronaste.

Pri ekipnem tekmovanju v kuhinji in strežbi menija so pod mentorstvom Šimeta Liviča zlata priznanja prejeli kuharica Dušanka Postič in Karolina Perčič ter natakarka Milan Stojanović in Rudi Levačič. Od stotih točk so jih dosegli kar sedemindeset. V pripravi jedi pred gosti je odnesel zlato odličje Željko Narančič. V tej disciplini pa sta bila odlična tudi Krešo Orejaš in Josip Vuk, ki sta prejela vsak svoje srebro. Za zlato kolajno v pripravi razstavnega omizja Hotelov Bernardin pa je zaslužen Siniša Biondič. Pod mentorstvom Ervina Krulca so se izvrstno odrezale tudi hotelske receptorke in sobarice. Na tekmovalju receptorke je bila s stotimi točkami najboljša Barbara Jurič, bron pa je šel Jadranki Brakič. Med sobaricami so zlata priznanja prejeli Janja Hribernik, Ema Ramulič, Dževada Moro, srebro pa Suzana Tratnjak. Pod mentorstvom Željka Ravniča so svoje spretnosti pokazali tudi barmani: Branko Rajanović je prejel srebrno priznanje, Anto Kopic pa bronasto. Za kuhanje brodetja je bron šel Matiji Samokcu. Tako so se v Hotelih Bernardin tudi letos s svojimi izvrstnimi nastopi dobro odrezali in dokazali, da si s prizadevnostjo uspevajo ohranjati strokovno podkovanost in širiti strokovna obzorja.

Ekipa Hotelov Bernardin s svojim generalnim direktorjem Čedomilom Vojničem v sredi (druga vrsta, peti z leve)

Upanje umre nazadnje

V prejšnjem Portorožanu smo objavili krajši sestavek o peripetijah s portoroško vrtnarijo, last Hotelov Palace, za katero je občinski svet prejšnjega mandata sprejel sklep, da bo uveljavljal svojo predkupno pravico. Za vrtnarski kompleks v centru Portoroža pa bi morala občina odšteti okoli 1,5 milijona DEM v tolaški protivrednosti, kolikor je sedanjemu lastniku pripravljen odšteti drugi kupec. Edini otipljivi rezultat omenjenega sklepa doslej je, da so Hoteli Palace fizično preprečili vstop v svojo vrtnarijo in tako prekinili edino zares varno pešpot do portoroškega vzgojno izobraževalnega centra! Svet Krajevne skupnosti Portorož je ob obravnavi te problematike menil, da je - ne glede na lastništvo omenjenega kompleksa - potrebno urediti varno pot za šolarje in malčke v vrtcu. In kaj so, da bi otrokom in mladostnikom zagotovili varno pot, naredili na najvišji ravni lokalne oblasti - na Občini Piran? Sedanjemu lastniku (Hoteli Palace, d.d.) so poslali vljuden dopis, ki so ga poimenovali Dostopna pot k šoli skozi vrtnarijo v Portorožu, katerega v vednost zainteresiranim (in drugim) krajanom objavljamo:

"S strani posameznih občanov (predvsem staršev otrok) je na Občino naslovljena peticija oz. ponovni protest nad dejstvom, da je dostopna pot k šolskemu kompleksu skozi vrtnarijo prekinjena. Kot lastnika nepremičnin v "kompleksu vrtnarije Portorož" vas pozivamo, da, ob upoštevanju naših dogovorov glede sporazumne rešitve glede prodaje "vrtnarije", omogočite neprekinjeno dostopno pot v šolsko območje skozi vrtnarijo, kot najvarnejšo pot do šole.

V upanju, da boste ugodili protestu občanov in našemu pozivu, vas lepo pozdravljamo."

V dopisu izraženemu upanju se pridružuje tudi Portorožan.

VEČER Z GOSTJO

V Portoroškem Avditoriju so 16. novembra gostili priznano specialistko fizioterapije, revmatologije in akupunktore, dr. Mirano Malc. Že njen naziv narekuje temo pogovora, saj je dr. Malc ena od prvih zdravnic - akupunkturologinj v Sloveniji, saj se je s takrat še mejnim področjem akupunktore začela ukvarjati že pred 18 leti.

Prepadi med uradno in tradicionalno medicino se od takrat nezadržno manjšajo, s tem pa se bo počasi razkadila tudi megla, ki ovija komplementarno medicino.

Znan izrek bi lahko parafrazirali: "Kar poznano lahko tudi uporabimo", saj je ravno nevednost glavni krivec za gonjo proti tako imenovani alternativni. Oznake mazaštva in šarlatanstva so se pri nas še do nedavnega držale tudi aku-

punktore in drugih oblik zdravljenja katerih se poslužuje tradicionalna kitajska medicina. Ravno ljudje kot je dr. Mirana Malc, so s številnimi predavanji in praktičnimi usposabljanji pri nas in v tujini, pomagali izučiti nove strokovnjake na področju akupunktore. Akupunkturo na Kitajskem uporabljajo že 5000 let, njena osnovna naloga pa je vzpostavljanje ravnovesja me energijama jin in jang v telesu. To obliko zdra-

vljenja so prinesli v Evropo relativno pozno, šele v 17. stoletju, a si je do danes v večini evropskih držav uspela izboriti enakovreden status kot ga ima uradna medicina, saj jo je l. 1979, Svetovna zdravstvena organizacija priznala kot medicinsko metodo.

Jana Kandare

SEMTERTJA PO PORTOROŽU

PORTOROŠKE SRAMOTE:

VIRGINIJA

Portorožani objekt vila Virginija dobro poznajo, nekateri se tudi spominjajo časov, ko je bila ugleden hotel. Po drugi vojni jo je takratna revolucionarna oblast nacionalizirala in brezplačno dodelila portoroškemu podjetju Palace. Ta je v zadnjem obdobju, preden jo je prodal, vanjo vselil svoje delavce, ki so v takrat že razpadajoči stavbi živeli v nemogočih pogojih. Potem se je vodstvo portoroškega hotela Palace odločilo staro vilo prodati. Tako je Virginija leta 1994 prešla v last portoroškega podjetja Aurora. Portorožani smo vsi pričakovali, da se bo novi lastnik podvil in stavbo, ki je že takrat močno kazila - danes pa še bolj - videz kraja, kmalu obnovil. Pa iz tega ni bilo nič... Hiša še naprej propada in je Portorožu v sramoto.

Del Portoroža, kjer stoji Virginija, urejuje leta '92 sprejeti zazidalni načrt z nazivom Vojkov dom - Obala. Ta prostorski akt predvideva rušenje te stavbe in gradnjo nadomestne, vendar ne v sedanji višini, temveč za dve nadstropji nižje. Naj še omenimo, da je prejšnji lastnik Virginije (Hoteli Palace) med sprejemanjem tega akta z amandmajem poskušal doseči, da bi objekt ohranil sedanje gabarite, vendar mu to ni uspelo. Sedanji lastniki so stavbo kupili, da bi jo preuredili v manjši hotel. Menda je šlo pri pridobivanju dovoljenja za obnovo najprej kot po maslu: junija '97 so si pridobili lokacijsko dovoljenje, ki jim je dovoljevalo obnovo objekta v obstoječih gabaritih in florisu. Nanj pa se je pritožil bližnji sosed, znani portoroški upokojeni odvetnik g. Dušan Puh in še nekateri prebivalci okoliških hiš, s čemer so se začasno ustavili vsi postopki za začetek prenove. Po skoraj poltretjem letu čakanja pa je pritožbeni državni organ - Ministrstvo za okolje in prostor - 11. oktobra letos končno o pritožbi odločil in sicer je odpravil že izdano lokacijsko odločbo in zadevo vrnil v ponovno odločanje prvostopenjskemu organu - Upravni enoti Piran.

Ob tej papirnati jari kači pa Virginija, neizkoriščena še naprej nemo propada. Novi lastniki, podjetje Aurora, so zanjo odšteli zares lep kupček denarja in še več bi ga morali za obnovo. Zanje je objekt seveda gospodarska naložba, zato bi ga želeli obnoviti v sedanjem obsegu, ne pa da bi ga znižali, kot predvideva veljavni zazidalni načrt, na katerega so se pač oprli krajanji v svoji pritožbi na lokacijsko dovoljenje. Zdaj je seveda na potezi piranska Upravna enota, ki pa pri odločanju ne bo mogla mimo omenjenega veljavnega prostorskega akta.

L.S.Z.

Portoroška sramota po imenu Virginija je desna stavba.

*Prifajta najboljši del leta z mnogimi praznovanji:
od Miklavža, Božička do Dedka Mraza*

in seveda - millenium 2000!

*La Vas smo pripravili izbrane programe: za otroke,
mlade in tudi manj mlade po letih, a mlade po srcu!*

*Pripravljamo zabavne in družabne programe za zaključene
družbe, srečanja, praznovanja, ali kar tako kot presenečenje
za Vas drage ljudi.*

*Iz naše ponudbe: obisk Miklavža, Božička, dedka Mraza
pri vas doma za zbrano družbo na zabavi... Na Vaša vrata
potrka Sneguljica, Veseli muzikantje in še kdo
- po Vaši želji!*

*Prepusite organizacijo posebnih priložnosti in dragocenihi tre-
nutkov našemu teamu! Poskrbeli bomo, da ostanejo nepozabni.*

*Pokličite na telefonsko št.: 779 400, Comfort d.o.o. Portorož
Vaše klice pričakujemo med 9.00 - 11.00 ali 17.00 - 19.00 uro.*

Če ste v zadregi za darilo,
zavijte v trgovino

ALI BABA

Majda Miklavc sr.

Obala 114 - TPC, 6320 Lucija, Tel.: 066/773-617

Med številnimi izdelki orientalske in domače
obrtnosti boste zagotovo našli primerno
dragocenejšo ali cenejšo darilo
za vsako priložnost in okus.

Dne 28.10.1999 je bila na Okrožnem sodišču v Kopru že četrta obravnava v zvezi z ljudsko tožbo KS Portorož in krajanji zoper RTV Slovenija, operativna enota Oddajniki in zveze zaradi prepovedi obratovanja srednjevalovnega oddajnika Beli Križ in plačila odškodnine - na kratko za odstranitev belokriške antene. Zadnje obravnave so se udeležili tudi nekateri krajanji Belega križa. Naslednjo obravnavo je sodnica določila za januar I. 2000 ob 8h 30 v sobi 153/I. Dobro bi bilo, da se te obravnave udeleži čimveč zainteresiranih krajanov Belega križa!

Televizija Koper je dan po sodni obravnavi na Belem Križu posnela oddajo o tej zadevi in povabila tudi nekatere prebivalce, da o anteni povemo svoja mnenja. Oddajo je TV Koper imela na sporedu 29. oktobra ob 18. uri. V oddaji sem se sicer pojavil tudi sam, vendar pa niso predvajali tako rekoč ničesar od tistega, kar sem jim v kamero povedal. Zapisano po spominu sem povedal naslednje:

"Tako kot v drugih hišah v soseščini tudi pri nas opažamo tehnične motnje pri delovanju elektrotehničnih naprav kot so televizija, radio, telefon, programska ura za centralno ogrevanje, glasba v žlebovih itd., ter imamo tudi zdravstvene težave, za katere lahko kot povzročitelja sumimo tudi anteno. Menim, da je ta antena elektromagnetna pošast, ki jo je treba odstraniti z Belega Križa. Letos mineva 50 let od njene postavitve! Oblast je tedaj imela ljudstvo. Ko bo prišlo do zamenjave in oblast ne bo več imela ljudstvo, temveč ljudstvo oblast, bo antena odstranjena! V vseh demokratičnih državah je že dolgo predpisana najvišja dovoljena poljska jakost elektromagnetnih valov. Ali niso že ti predpisani standardi neizpodbiten dokaz za škodljivost teh valov? Stroka je torej v demokratičnih in razvitih državah nesporno določila, da so ti valovi škodljivi. Če ne bi bili škodljivi, bi teh standardov sploh ne potrebovali! Podobno bi tudi pri vozniških motornih vozil ne bilo potrebno omejevati količine alkohola v krvi, če ta ne bi kvarno deloval na njegove voziške sposobnosti." V mislih sem imel naš izhod iz "tranzicijskega časa" in

priključitev k demokratičnemu svetu in njegovim standardom o človekovih pravicah. Predpostavljam, da tedaj ne bodo več mogli in smeli obratovati taki objekti nad glavami ljudmi, ki za svoje obratovanje nimajo uporabnega dovoljenja, ki bi bilo v skladu z veljavnimi predpisi pridobljeno na javni obravnavi in s soglasjem prizadetih ljudi. Zavedam se, da eventualne moje ali sosedove zdravstvene težave še niso dokaz o škodljivosti antenskih valov. Če pa se dokaže, da je zdravstveno stanje ljudi v okolju antene slabše in je obolenj tu več kot v drugih okoljih, bi to že moral biti alarm, ki bi nas moral prebuditi! Kdor ni slep in v tem okolju živi, tega ne more prezreti! Bili so že narejeni nekateri poizkusi v tej smeri, toda vsi neuspešno. Objavljeni so bili n.p. podatki, da obolevnost v občini Piran ni nadpovprečna. To pa je čista dezinformacija in poskus ljudi žejne prepeljati čez vodo. Ker moč sevanja pada s kvadratom razdalje od vira sevanja, to pomeni, da je ta moč na 100 metrih oddaljenosti 100 krat močnejša kot pri 1000 metrih. Gre torej za okolje antene in za Beli Križ in ne za celotno občino Piran. Vse to pa kaže na skrivanje podatkov o zdravju ljudi na Belem Križu. Sprašujem se, kako dolgo še in na čigavo odgovornost? Če zdravstveno stanje na tem območju ni slabše kot drugod, naj se to neizpodbitno dokaže s konkretnimi podatki, ki bi tudi nas krajane pomirili. Najslabša in najbolj neodgovorna stvar s katastrofalnim koncem pa je prikriževanje podatkov!

Nekateri menijo, da bi zadostoval že odklop

srednjevalovnega oddajnika. Osebnostno menim, da bi to bila le polovična rešitev. Anteno je z Belega Križa treba povsem odstraniti in jo razseliti na več nenaseljenih lokacijah z manjšo močjo, signale pa usmeriti tudi na satelite. Je pa ta antena take vrste palica, da jo morajo belokriške žrtve celo' same z RTV naročnino - plačevati. Če drugi tega ne bodo zmogli, jo bo prej ali slej povozil tehnološki čas in visoki stroški, četudi le na plečih davkoplačevalcev. Imamo tudi še vedno veljaven sklep piranskega občinskega sveta o preselitvi te antene na drugo lokacijo. Nekateri ob tem menijo, da bi morali po preselitvi tam, kjer je sedaj antena, narediti park s klopami in rožicami. Osebnostno pa menim, da bi to bilo prelepo, da bi lahko bilo resnično. Zavedati pa se moramo, da bi visoke stroške preselitve te antene lahko plačal le investitor, ki bi na tem lepem izpraznjenem prostoru gradil kaj nemotečega in turističnemu okolju primernega.

Jakob Čemažar

Ljudska tožba je od sedaj dalje "v živo": Sodni proces, ki ga vodijo KS Portorož in krajanji Belega Križa proti RTV Slovenija Oddajniki in zveze, lahko spremljate "v živo", preko INTERNETA. Na spletni strani

http://members.xoom.com/ks_portoroz

so na razpolago vsa besedila tožbe, odgovora na tožbo, vse dodatne vloge pravnih strank ter zapisniki sodnih obravnav.

ME NAREDIMO NEKAJ TUDI ZASE

Že dolgo je znano, da lahko marsikaj naredimo zase in tako dočakamo jesen življenja čimbolj zdravi in čili.

Me smo se odločile tako: dvakrat tedensko se krajanke Lucije in Portorožanke dobimo v sejni dvorani Krajevne skupnosti Lucija in -telovadimo. Gre za razgibalne in aerobične vaje ob glasbi, ki trajajo točno 60 minut, že šesto leto zapored. Prej smo gospe telovadile v stari telovadnici ob osnovni šoli Lucija. Potem, ko je bil zgrajen športni center, pa se za te namene ni več našlo prostora, zato smo zdaj toliko bolj hvaležne Krajevni skupnosti Lucija za prostor v dvorani. Seveda je, kot za vsako stvar, tudi pri naši telovadbi potrebna gonilna sila, brez katere enostavno ne bi šlo. To je Suzana Vallussi, ki s svojo voljo vzdržuje tudi našo, da naredimo nekaj tudi zase! Svojo roko pa ji daje še gospa Ada Bradas, ki ima na skrbi finančne zadeve (od članic telovadne skupine zbira simbolični prispevek za prostor). Ob tej priložnosti se me, telovadke, obema lepo zahvaljujemo. Vas gospe, ki morebiti berete te vrstice, pa vabimo, da se nam priključite.

Dragica Mekiš

DOBIMO SE V PERGOLI PIZZERIA - PUB

OTROŠKI KLUB

"Bim -Bum -Bam"

1999 / 2000

PROGRAM PRIREDITEV V PERGOLI PORTOROŽ

vsako nedeljo od 15. do 18. ure

od 21.novembra 1999 do 23.aprila 2000

VSTOP PROST !

Mesec	Tema	Program
NOVEMBER 99	PISANE BARVE	
* 21.11.99	Flike -flake	Krpamo za zabavo
* 28.11.99	Packov ples !	Kar naredili smo, zdaj pokažimo
DECEMBER 99	PRAZNIČNI DECEMBER	
* 5.12.99	Miklavž prihaja !	Specimo parklje
* 12.12.99	Krasimo naš svet !	Izdelujemo okraske, ikebane...
* 19.12.99	Prednovoletna modna revija !	Pričeske, ličenje, bleščice...
* 26.12.99	Božiček med nami !	Pravljične urice
JANUAR 2000	ZIMSKE URICE	
* 2.1.00	Srečno Novo leto !	S pesmijo v novo leto
* 9.1.00	Teater	Igrajmo se gledališče
* 6.1.00	Prstki na potepu	Prstne lutke
* 23.1.00	Fantastika	Fantazija plastelina in gline
* 30.1.00	Poskočna zima	Otroška aerobika
FEBRUAR	PRAVLJIČNI PRISTAN	
* 6.2.00	Bilo je nekoč	Kulturni utrinki
* 13.2.00	Imamo se radi	Srčkov ples
* 20.2.00	Dežela domišljije	Ustvarjamo svojo pravljico
* 27.2.00	Moja maska	Pust pred vrati ...
MAREC	POMLADNA PRESENEČENJA	
* 5.3.00	Pust , pust nasmejanih ust	Pustna zabava
* 12.3.00	Cvetlični šopek	Sličice in šopki pomladi
* 19.3.00	S pesmijo okrog sveta	Otroška glasbena skrinjica
* 26.3.00	Sonce za mamo	Mamica in jaz
APRIL	IGRIVA SREČANJA	
* 2.4.00	Moja preobleka	Mi v živalskem svetu
* 9.4.00	Čira -čara	Svet čarovnij
* 16.4.00	Tvoj in očkov dan	Nasmejmo se z očeti
* 23.4.00	Pisanice	Velikonočna presenečenja
	Darilca zvestobe	Zaključna zabava

Ob slovesu izbor in nagraditev najzvestejših obiskovalcev otroškega programa Treh veselih uric v Pergoli 99 /2000 in zaključno slavje s presenečenji!

Program v izvedbi: Comfort d.o.o., Portorož; Tel : (066) 779 400 Fax: (066) 779 401
organizacija zabavnih in družabnih programov, srečanj, izletov za zaključene skupine, idr.

ŽENSKÉ IN OTROCI - ŽRTVE NASILJA KAKO RAZUMEVAMO NASILJE

Nasilje lahko opredeljujemo kot zavedno ali nezavedno nadzorovanje ene osebe nad drugo. Za prizadete ima različne posledice, ki so toliko hujše, kolikor dlje traja odnos, v katerem prihaja do nasilja. Na fizični ravni segajo posledice od poškodb različnih stopenj do smrti. Na psihični ravni povzročajo nasilje je stalen strah in tesnoba, zmanjševanje spoštovanja in samozaupanja, razvoj močnega občutka nemoči in nesposobnosti. Posledica vsega tega pa so mnoge psihične ali psihosomatske motnje.

Družina je bila vselej v zgodovini prostor medsebojnega nasilja, tako fizičnega kot duševnega. Po nekaterih slovenskih raziskavah prihaja do nasilja v vsaki peti družini: v večini primerov so žrtve ženske in otroci. Nasilje nad otrokom se dogaja, ko odrasli niso sposobni tolerirati ali odgovarjati na čustvene potrebe otroka. Kaže se na različne načine: kot fizično, psihično, v obliki groženj, čustvene in (ali) spolne zlorabe, ekonomskega zatiranja... Otroke nasilje prizadeva, tudi če sami niso njegove neposredne žrtve. **Najpogostejša oblika nasilja v družini pa je nasilje nad ženskami, ki korenini v neenaki porazdelitvi moči med spoloma.** V družbi je zelo razširjeno in ni odvisno od razlik v dohodku, položaju in kulturi. Tudi nasilje nad ženskami je različnih oblik: fizično, psihično, seksualno, verbalno, ekonomsko, socialno... Izvori konfliktov moškega nasilja nad ženskami so najpogosteje posesivnost, ljubosumnost, moška pričakovanja glede ženskega dela, njihova potreba po vzdrževanju in manifestiranju položaja avtoritete in, ne nazadnje, njihovega prepričanja, da imajo pravico žensko kaznovati. Mnogi svoja ravnanja opravičujejo s prepričanja, da si ženske nasilje zaslužijo, ali da si ga celo želijo. Povzročitelji nasilje pogosto zanikajo, ali ga naredijo za normalnega, krivijo žrtev in tako zanikajo odgovornost za svoje nasilje. Kot olajševalne okoliščine običajno navajajo, da je žrtev izzivala in s tem opravičujejo svoja ravnanja. Ženske žrtve nasilje različno prepoznajo, saj so se ga skozi socializacijo naučile spre-

jemat kot nekaj normalnega, opravičljivega in ne nazadnje tudi zasluženega. Tako se dogaja, da storilci krivdo in odgovornost za nasilje pripisujejo žrtvam; žrtev postane povzročitelj in povzročitelj žrtev. Takšna miselnost se pri mnogih ni spremenila. Sega v srednji vek in spominja na sežiganje žensk, ki so jih krivili za moške spolne obsednosti.

Danes se živimo v družbi, ki različno vrednoti ljudi, vzdržuje spolno delitev dela, družbene vloge in strukturo moči. Družba vzdržuje podrejenost žensk tako, da se podrejanje naredi nevidno. Enakopravnost ženskega in moškega spola pa vzdržuje pretežno le na papirju, kar kaže, da se do reševanja tega problema obnaša brezbrizno. Ženskam nalaga vlogo vzgojiteljice in skrbnice. Tistim ženskam, ki tradicionalne vloge opuščajo, pa vzbuja negativna občutja in občutke krivde. V zgodovini so največ o ženskah povedali in napisali moški. Zato se pogosto dogaja, da ženske povzemajo moško vrednotenje in razumevanje žensk. Tako

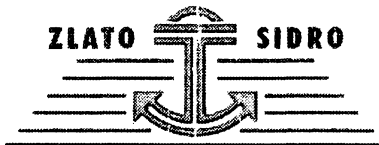
mnoge, ki same niso bile žrtve, o nasilju nad ženskami razmišljajo enako kot moški.

Od listih, ki nasilja niso občutili, je opravičljivo pričakovali, da ga pri drugih ne bodo prepoznali, ne razumeli. Žrtve nasilja se po pomoč obračajo na različne državne institucije, svetovalnice..., kjer se prizadetim nudi opora in pomoč pri doseganju in iskanju njim ustreznih rešitev. Otrokom, žrtvam nasilja, se nudi pomoč preko tako imenovanega kriznega tima, v katerega so vključeni strokovnjaki (psihologi, socialni delavci, zdravniki, sodniki, kriminalisti...). Ženske, ki so žrtve nasilja, se pred nasilnežem lahko zatečejo v varne hiše. Taka ustanova je razen materi zatočišče tudi otroku. Ker je zaznavanje in prag zmožnosti prenašanja nasilja za vsakega človeka različen, je tudi **prijav nasilja in iskanja pomoči manj, kolikor je nasilja.** Žal pa pomoč žrtvam nasilja iz objektivnih (dolgi sodni postopki, nerešljivost stanovanjskih vprašanj, slab ekonomski položaj žrtev...), včasih pa tudi iz subjektivnih zapletov (neprijavljanje nasilja ali spreminjanje izjave žrtev in prič zaradi strahu in nezaščitenosti pred nasilnežem, saj se po prestani kazni navadno vrača v družini, ali bližino...) v mnogih primerih ni tako učinkovita, kot bi bilo potrebno in zaželeno. Veliko žensk in otrok išče pomoč preko SOS telefona, kjer lahko ostanejo anonimni. Zaradi strahu, da se bo storilec nad njimi maščeval, pa nasilja mnogokrat ne prijavijo. Tako se sklene krog nasilje-žrtev-strah, iz katerega žrtev brez širše družbene pomoči ne zmore izstopiti.

Kaj ti je, deklica?

Od 16. novembra do 15. decembra bodo potekali **mednarodni dnevi akcij Proti nasilju nad ženskami.** Nasilje nad ženskami navadno ostaja skrito; v družini ga tudi ženske tlačijo med domače zidove, ker se ga sramujejo. Nikar! Govorimo o tem. Nasilje nad ženskami je naš skupen problem.

RESTAVRACIJA
ZLATO SIDRO

Obala 55 v Portorožu

Obvešča, da je zaradi rednih vzdrževalnih del trenutno zaprta. **Ponovno pa vas vabi 3. decembra, ko gostom spet odpira svoja vrata.** Kdor bi želel pri nas preživeti zadnji dan starega leta, si lahko še zagotovi prsto mizo. **Rezervacije in informacije na tel.št. 73-894.**

Zato pa

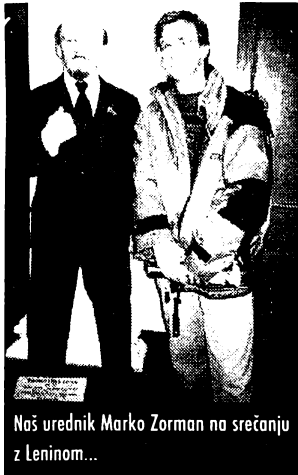

v Luciji obratuje neprekinjeno in vas vabi s svojo bogato ponudbo.

Tel.: 770-204

Kozarec vode

Potem, ko smo v prejšnjem Portorožanu razvijali tezo, da neudeležba piranskih svetnikov iz vrst LDS-a na sejah piranskega občinskega sveta, stranki ne koristi, celo nasprotni učinek ima med volilci, so začeli lokalni politiki (predvsem seveda LDS-ovski) kar tekmovali, kdo bo v medijih dal najradikalnejšo izjavo. Kot bi hoteli zanižati našo trditev, da so bili namesto večje popularnosti in prisotnosti med volilci deležni pozabe in anonimnosti, ter škodoželjnega posmeha pri politični konkurenci.

Naš urednik Marko Zorman na srečanju z Leninom...

Piranska LDS si pravzaprav niti ni prizadevala popraviti slabega vtisa, ki ga je naredila v javnosti (če seveda omissimo klavrn poskus, ki so si ga kot voščilnico za občinski praznik - pa se je izrodila bolj v osmrtnico - privoščili v Primorskem utripu. Edina svetla izjema v LDS-u pa je bil pri medijskem pojavljanju kajpak Klavdij Mally, ki še edini v LDS-u ni izgubil občutka za kontaktiranje s politično javnostjo. Tako je v Primorskih novicah na vprašanje, kako si predstavlja sodelovanje z ZLSD in županjo, suvereno, kot se seveda za politika spodobi, napovedal sodelovanje, ki ga je primerjal z igro v kozarcu vode. Pravo zgodbo pa je šele napovedal!

Zgodbe seveda ni bilo, sicer pa je nihče niti ni pričakoval! Ostala pa je prisodoba o kozarcu vode, s katero naj bi vendarle povedal "nekaj več". ("Le kaj neki", so se "žrli" politični poznavalci in tisti, ki to niso...). Površnemu bralcu ostaja namreč nedoumljivo, kakšna modrost vendar tiči za K.M.jevim kozarcem vode. In smo jo našli! Za to pa se je bilo treba vrniti za nekaj desetletij v preteklost - natančneje v obdobje po oktobrski revoluciji. Ko je Lenin z boljševiki leta 1918 v Rusiji strmoglavil cesarja in pripeljal delavski razred na oblast, se je med drugim postavilo tudi t.i. žensko vprašanje, oz. kakšni naj bodo v komunistični državi odnosi med spoloma. V družbi, kjer je opravljeno z neenakostjo in kjer ni izkoriščanja človeka po človeku seveda ni več prostora za anonimno žensko brez političnih in osebnih pravic, za objekt spolne dominacije in podobno...

In kakšni naj torej bodo spolni odnosi med novim moškim in novo žensko v komunizmu, ki je hotel zavreči tudi osnovno celico kapitalizma, ki naj bi bila družina? Kolektivni duh združništva in sovjetov naj bi postavil nove odnose, nove ustanove (morda tudi novo, kolektivno spolnost?), ustrezne komunistični ideji družbe svobode in enakosti. Zadevo je, na teoretični ravni, poskušala utemeljiti Lenina soborka in revolucionarka Aleksandra Kolontajeva, ki je razvila teorijo o kozarcu vode. Spolni odnos med moškim in žensko naj bi služil goli potešitvi primarne potrebe, enake nagonu po hrani in pijači. Če si pač lačen ješ, če si žejen - spiješ kozarec vode. Če te zgrabi spolna sla, jo pač potešiš. Enako kot pri žeji... Teorija je ustrezala kolektivnemu duhu takratne zaostale družbe v Rusiji, ki pravega kapitalizma v tistih časih še nikoli ni imela.

Ta zgodovinski izlet je bil nujen, da lahko dandanes razumemo aktualno piransko LDS-ovsko teorijo kozarca vode. Politično zavezništvo ne trpi trajnih in poglobljenih vezi, še manj kakšne solidarnosti in občutka pripadnosti. Vse je minljivo, površno, podrejeno trenutnim koristim in interesom. Vse je kot ispiti kozarec vode, kar v politiki ni nič novega. Vsi to vedo, malokd pa si upa izreči. V najboljšem primeru preko prisodobe in še to takrat, ko si v opoziciji, kar pa na koncu koncev izpade kot znak nemoči. Po LDS-u je sodelovanje z ZLSD in županjo pač teorija o kozarcu vode - izpiješ in že pozabiš, ko te spet zažeja, spiješ nov kozarec in tako naprej. Takšna je pač politična igra, igra pitja novih in novih kozarcev vode. Zato je politika med ljudmi tako neprijljuba (igra)...

Našemu portorožancu Jovanu Nikoliću v slovo

1920 - 1999

So besede, ki so tople - kot beseda prijatelj - in so besede, ki so hladne - kot beseda smrt; če jo povežemo z besedo prijatelj, postane ledena in v drobcu trenutka obarva z zasrto sivino vse okrog nas. Smrt prijatelja spremeni veder dan v mrak otožne zamišljenosti.

Tihaga novembrskega dne se je poslovil naš prijatelj, gospod Jovan Nikolić. Bil je samoumeven del Portoroža in Portorož je bil del njegovega srca in življenja, zraščala sta se kot drevo in mah. Rad je imel ta kraj. V njem se je pred skoraj pol stoletja ustavil, da si oddahne od doživetij v nekem času, ki ni bil usmiljen do mladosti: od bega iz ujetništva v srednji Italiji, od boja proti okupatorju na domačih črnogorskih tleh, od zmed in krivic povojnih let, ko ga je začela vojaška služba utesn-

jevati in se ji je odrekel. Smisel svojega dela je videl v drugačnih vrednotah. Verjel je, da je ključ do kakovosti življenja skrit v pozitivnih spoznanjih, v širjenju duhovnih obzorij, v zdravem športu in kulturi nasploh.

Kot prvi upravnik Delavske univerze v Piranu in kasneje (do upokojitve) direktor Avditorija, je posvetil svoje delo in ustvarjalnost doseganju te kakovosti. Iskal je nove poti, organiziral prireditve, šahovske turnirje mednarodnega pomena in neutrudno uresničeval svoje zamisli na različnih področjih javnega življenja. Vse do zadnjih dni je spremljal dogodke v svoji okolici in, navkljub bolezni, sodeloval po svojih najboljših močeh. To nesebično razdajanje mu je kraj vračal prijazno: imeli smo ga radi, povsod, kjer se je pojavil, je bil sprejet prisrčno. Mlajša generacija, ki je nasledila sadove njegovega dela, ga je spoštovala, mu prisluhnila in upoštevala njegove izkušnje.

Podpisal se je v knjigo Časa našega kraja, ki ga bo pogrešal. Istočasno se ga bo spominjal s topljo, hvaležno mislijo; kajti spomini se ne menijo za smrt!

Čakajoč na portoroškega Herostrata

Da bi svoje ime za večno ohranil v zgodovini človeštva, je Grk Herostrat leta 356 pred našim štetjem zažgal hram boginje Diane v Efesu, enega od sedmih čudes starega sveta. In res ga je uspel ohraniti v spominu! Danes po njem imenujemo tiste, ki opravijo podobna dejanja. Morda pa si bo takšno ime prislužil tisti, ki bo pripomogel, da se naš stari Palace zruši. No, nisem povsem prepričan, da se bo zaradi tega vpisal v svetovno zgodovino, kajti hotel Palace vendarle ni Artemidino svetišče. Bo pa vseeno zasedel vidno mesto med modernimi Herostrati, saj Palace - vsaj v slovenskem prostoru, če že ne v Evropi - dosega ugledno mesto med kulturnimi spomeniki.

Na dobri poti smo, da bomo v Portorožu sicer izgubili stari hotel Palace, v zameno pa bomo dobili novega Herostrata.

Jovan Nikolić

Zakonodaja, ki ureja področje kulture: Zakon o varstvu kulturne dediščine

Ta zakon (izšel v Uradnem listu št. 7 z dne 5.2.'99) določa, da se kulturna dediščina neposredno vključuje v prostor in življenje v njem, predvsem na področju vzgoje, posredovanja znanj in izkušenj preteklih obdobij, naj krepi narodno samobitnost in kulturno identiteto.

V primeru piranske kulturne dediščine je to zelo zapleteno in nasprotujoče. Biti bi morali zelo modri, da presežemo vse, kar nas ovira, da bi spoštovali zakon: odnos do vere in do cerkvene ustanove, odnos do prejšnjih meščanov, ki so ustvarili ta piranski biser, in še kaj.

Varovati kulturno dediščino pomeni vzdrževati jo in obnavljati, skrbeti, da se uresničuje njeno kulturno poslanstvo, zagotavljati dostopnost do nje in možnost, da se jo proučuje in raziskuje, prepreči uničevanje in spreminjanje. Ohranjanje in varovanje dediščine je skrb vseh in vsakogar. Dediščina postane kulturni spomenik državnega pomena, če predstavlja vrhunski dosežek ustvarjalnosti oziroma ključno ali redko ohranjeno dokazilo določenega preteklega obdobja. Dediščina, ki je po strokovnih merilih posebnega pomena za ožji prostor, lahko dobi status spomenika lokalnega pomena.

Kulturni spomeniki državnega pomena

Občina Piran je mesto Piran razglasila za kulturni spomenik že leta 1983 (odlok je izšel 2/12-1983). Slovenska vlada je nedavno - 5. oktobra -

v Uradnem listu objavila vrsto odlokov, s katerimi je razglasila kulturne spomenike v Sloveniji, ki so državnega pomena. Za nas je pomemben **Odlok o razglasitvi cerkve in zvonika sv. Jurija ter krstilnice sv. Janeza Krstnika v Piranu**, s katerim so ti kulturni spomeniki postali pomembni za našo državo!

V 2. členu je zapisano: "Cerkev, zvonik in krstilnica župnijske cerkve sv. Jurija so edinstven baročni sakralni kompleks v Sloveniji, ki stoji na najbolj dominantni vzpetini slovenske obale in nad srednjeveškim jedrom Pirana. Cerkveno središče ima pomembno vlogo v zgodovini razvoja mesta, saj so na prostoru baročne arhitekture stali objekti že v prazgodovini, antiki in v srednjem veku. Baročno cerkveno središče odlikuje pretehtana postavitve posameznih arhitektur, ki je podrejena urbanistični mestni zasnovi in zglede beneškega stavbarstva."

Ozemlje, na katerem stojijo cerkev, zvonik in krstilnica je opredelil za **varovano območje**, vse površine srednjeveškega mestnega jedra in obale pod gričem s cerkvijo pa je vplivno območje kul-

turnega spomenika.

Medtem pa se preučujejo še novi predlogi, ki bi jih bilo vredno razglasiti za spomenik nacionalnega pomena.

Nada Kozina

SDS PLEŠE

• **29. oktobra je bil v portoroškem Grand hotelu Metropol prvi dobrodelni ples** socialdemokratske stranke, s katerega je tudi naša fotografija. V fotoografski objektiv se je ujela vodilna trojka SDS-jevskih najeminentnejših veljakov, ki lovijo plesni korak vsak s svojo soprogo: od leve k desni so poslanec v Državnem zboru Ivo Hvalica, dr. Miha Brejc in predsednik stranke Janez Janša z ženo Silvo. Nismo pa izvedeli ali so se prireditve udeležili tudi lokalni SDS-jevski veljaki, ki jim je bilo menda toplo priporočeno, naj na plesu ne manjkajo!

• **Svečani ples ob letošnjem že drugem srečanju diplomatov** v Portorožu bo - kot smo že najavili - v petek, 19. novembra z začetkom ob 20,30 v GH Metropol. Visokim gostom bodo igrali glasbeniki Ugrin orchestra, na programu pa je tudi modna revija oblačil industrije usnja iz Vrhnik, Mure in pletenin Ros ter nastop dua violončel. Vabilu na srečanje, ki ga pripravlja Metropol Group, so se doslej odzvali avstrijski veleposlanik v Sloveniji Gerhard Wagner, hrvaški Ivica Maštruko, poljski Piotr Sacewiz, italijanska konzulka pri nas Maria Rosa Chicco Ferraro, pa še konzul Cipra v Italiji Sergio Stricca, konzul ZDA v Italiji Paolo Bearz, častni konzul Poljske v Sloveniji Nedjan Brataševac in častni konzul Koreje pri nas Ivan Rudolf. Vstopnina, ki vključuje gala večerjo in prost vstop v igralnico, je 9900 tolarjev. Čisti izkupiček svečanega plesa bo organizator namenil Obalnim galerijam za galerijo Hermana Pečariča v Piranu.

• **10. decembra ob 20. uri pa bo v Grand hotelu Metropol že 4. srečanje prijateljev.**

Piran ima novo galerijo

"Svojih slik ne odstopam zato piranski občini, da bi jih imela spravljene in zapakirane, temveč, da bi jih ljudje gledali", je v svojem zadnjem intervjuju leta 1980 dejal Herman Pečarič.

Po šestnajstih letih se je umetniku želja vendarle izpolnila in njegov zapuščinski opus 141 del je našel svoje stalno namestitev. Slikarska zbirka, ki jo je umetnikova žena Marija leta 1983 poklonila mestu, je bila najprej začasno postavljena na ogled v prostorih hiše na Župančičevi ulici v Piranu. Ker v naslednjih letih mesto ni uspelo zagotoviti ustreznih prostorov, je bila dlje časa shranjena v piranski Mestni galeriji. Lani so Obalne galerije izbrana dela iz Pečaričeve zbirke razstavile. Takrat je izšel tudi obsežen, bogato opremljen katalog, v katerem je slikarjeva dediščina celovito predstavljena.

Primorski umetnik Herman Pečarič je v slovenskem likovnem prostoru prepoznaven kot slikar istrskih motivov. Njegov način izražanja zaznamuje jasna oblika, živahne barve in tesna vezanost na motiviko obmorske krajine. Zlasti Pirana, ki ga je posebno rad upodabljal v vseh mogočih motivih in slogovnih interpretacijah. Vsa ključna obdobja njegove slikarske rasti pa kažejo na njegovo navezanost na prostor, v katerem je preživel večji del svojega življenja. Ob slikarjih Albertu Sirku, Robertu Hlavatyju in Viktorju Birsu je Pečarič med redkimi zanimivimi izpovedovalci tega okolja. Dragocena slikarska zbirka, ki je zdaj končno v Piranu dobila svoje mesto v prenovljeni stavbi ob obali, vsebuje kakovosten izbor Pečaričeve ustvarjalnosti od najzgodnejših začetkov pa do zadnjih let njegovega delovanja. Posebno mesto imajo prav oljne slike. Preko trideset platen ponuja izbor umetnikovih ključnih slikarskih del, kjer najdemo serije morskimi motivov, mestnih vedut, krajin in nenazadnje cikel najbolj priljubljene tematike - oljk. Skorajda enakovredno vlogo v ustvarjalnem smislu imajo akvareli, pa tudi dela v temperi in gvašu, manj je grafike, ki se ji je umetnik posvečal konec petdesetih in v začetku šestdesetih let. Zbirko pa izpolnjuje se risarski cikel.

Obstoječa postavitev v prenovljenih galerijskih prostorih zaradi omejenih razstavnih površin delno upošteva izbor del, kot ga določa sklenjena darilna pogodba. Razporejena je po vsebinskih sklopih in izpostavlja izbrane primere iz zbirke, pri čemer so zastopane skorajda vse uporabljene tehnike.

Trajna namestitev slikarske donacije Hermana Pečariča predstavlja pomemben prispevek k spoznavanju vrednosti in pomena tega samosvojega primorskega ustvarjalca. Istočasno odpira možnost, da se z nadaljnjim študijskim delom razširja in pogloblja poznavanje posameznih ustvarjalnih ciklov njegovega likovnega ustvarjanja.

N.M.

Tisočinke sekunde, ujete v fotografijah mladega Aljaža Marna

© ALJAŽ MARN

"Neponovljivost trenutka, ujetega v objektiv, ponazarja neizpovedljivo čarobnost sveta, v katerem živim. Vselej. Najsi gre za žalost ali veselje mi delček sekunde, iztrgan iz realnosti, pomeni več kot le trenutek." je povedal Aljaž Marn o svoji ljubezni do fotografiranja, ko sva se za kratek čas srečala daleč od oči drugih, pa čeprav v ne tako skriteh kotičku gimnazije Piran, kamor se včasih zatečem, da sem vsaj trenutek sama, s svojimi mislimi in da med prostimi urami popišem prazne liste papirja, ki me vseskozi tako vabijo. Skozi podobe prve samostojne razstave fotografij sem se trudila spoznati Aljažev značaj, saj je sam izredno tih fant, tako da sva le stežka navezala stik in se nama nikakor ni posrečilo zaklepetati. Vendar mi je tisto, kar je ujel v svoj objektiv, o njemu razkrilo dovolj. Da je tudi občutljiv, nekoliko boječ, povsem prevzet s fotografiranjem: "Tisočinka sekunde pomeni za čas to, kar pomeni človek za človeštvo. Lahko nič ali pa nesluteno revolucijo svetovnih razsežnosti. Fotografiranje predstavlja zame iskanje revolucionarne tisočinke sekunde."

Tadeja Golubovič

Teo Tavželj razstavlja v Strunjanu

V galeriji Krkinega zdravišča v Strunjanu nadaljujejo s slikarskimi razstavami. Novembra in v začetku decembra gostijo likovne stvaritve domačina, mlajšega slikarja Tea Tavžlja iz Portoroža. Zato velja o njem napisati nekaj več. Teo Tavželj se je rodil v Ljubljani leta 1960, leta 1986 je diplomiral iz arhitekture in istega leta prvič samostojno razstavljal v ljubljanski galeriji ŠKUC. Doslej je imel šestnajst osebnih razstav in sodeloval na devetih skupinskih razstavah ter prejel več nagrad (Grand Prix na Ex tempore Izola '99, velika odkupna nagrada na letošnjem Mednarodnem slikarskem ex tempore v Piranu). Ukvarja se še z oblikovanjem, scenografijo in pedagoškim vodenjem likovnih delavnic. V Krkini galeriji so na ogled njegovi akvareli in olja na lesenih ploščah iz cikla Anima. Prvi in središčni plan slikarskega prostora obvladuje lirčno obarvan ženski akt kot intimna avtorjeva personifikacija. Definicija psihoanalitika Junga, da je "anima arhetip ženskega, ki ima posebno vlogo v podzavesti moškega", je v vsebinskem in izpovednem smislu bistvo Tavžljevih slikarskih interpretacij. Žensko telo, najpogosteje upodobljeno v formi torza, se diskretno nakazuje skozi barvne sloje: nema, spokojna, a energetsko vedno prisotna duhovna bit ali kot posebna astralna sila, prisotna v zavesti in podzavesti slehernega. Ta motivni izziv je Tavželj realiziral na velikih formatih in v barvno harmoničnih kompozicijah, polnih mehke in prosojnosti.

Nives Marvin

Grafike Bogdana Borčiča

V dveh razstaviščih Obalnih galerij - Mestni galeriji Piran in koprski Meduzi - je do 19. novembra na ogled razstava grafičnih listov enega najvidnejših slovenskih grafikov Bogdana Borčiča. V obeh galerijah je razstavljenih sedemdeset grafik, nastalih v obdobju devetdesetih let in predstavljajo sintezo več kot štiridesetletnega Borčičevega ustvarjanja. Na njih prevladuje racionalni in geometrični red, ki meji že na skoraj arhitekturno linearnost ali računalniško eksaktnost.

Kamen na diapozitivih

Ob svoji drugi obletnici je Foto klub Portorož pripravil prvo državno razstavo barvnih diapozitivov. Tema za izpoved preko fotoaparata je bila "Kamen", kar je zagotovo značilnost našega prostora. Poleg te je bila razpisana še prosta tema. V razpisnem roku je 82 fotografov iz različnih slovenskih foto klubov in samostojnih avtorjev organizatorju poslalo 586 del! Med sodelujočimi je bilo 17 avtorjev z nazivom F1 FZS ali višjim nazivom, kar razstavo uvršča v 3.razred po pravilniku Fotografske zveze Slovenije.

V strokovni žiriji so bili **Marko Aljančič** iz Fotografske zveze Slovenije, **Radovan Čok**, direktor fotografije in **Luciano Kleva**, akademski slikar in fotograf. Odločanje žirije, katera dela sprejeti in nagraditi, je bila vse prej kot lahka. V pretežnem delu naše dežele je kamen tisti, ki nas spremlja od začetka do konca življenja: krstni kamen in nagrobni kamen, med obema pa še veliko kamnov. Enako tematsko raznolika so bila tudi prispepla dela.

Nagrade so najboljšim podelili letos 29. oktobra na sedežu kluba, v Tantadrujevi dvorani na **UŠ Cirila Kosmača** v Piranu. Po krajšem kulturnem programu, v katerem sta sodelovala kitarist **Željko Jugovič** in plesna skupina **Metulj** iz Pirana, so številno občinstvo nagovorili še povabljeni gostje: **Benjamin Makovec** v imenu republiškega sklada

ljubitelskih dejavnosti - izpostave Piran in **Milica Maslo** v imenu občine Piran. Predsednik Fotografske zveze Slovenije, **Peter Pokorn** pa je v pozdravnem pismu čestital prirediteljem še posebej zato, ker je to prva prireditev mladega fotografskega društva v državnem merilu. Članom kluba je zaželel, da bi to delo imelo trajen pomen in da bi morda isto tematiko razpisali še za mednarodno prireditev.

Martin Bobič, član organizacijskega odbora, je predstavil dvoletno delovanje Foto Kluba Portorož in se še posebej zahvalil Osnovni šoli Cirila

Kosmača, ki klubu nudi gostoljubje.

Sledila je še podelitev priznanj najboljšim avtorjem, ki so ob diplomah prejeli še praktične nagrade sponzorjev. Svojevrstni slovenski fotografski dogodek se je zaključil s projekcijo sprejetih in nagrajenih del.

Barbara Dobrila

Merjenje krvnega pritiska

V prenovljeni stavbi Krajevne skupnosti v Portorožu je Rdeči križ ponovno začel z merjenjem krvnega tlaka, ki si ga lahko brezplačno izmerite ob sredah popoldne od 16. do 17. ure (1. nadstropje). Pritisk meri izkušena medicinska sestra, gospa Ivanka Ploj iz Pirana. **Vabljeni!**

HORTIKULTURNO DRUŠTVO PORTOROŽ

**VAS DNE 4. decembra 1999 OD 20. URE DALJE
PRIJAZNO VABI**

**V RESTAVRACIJO "TAVERNA" LUCIJA
NA PLES Z BOGATIM SREČELOVOM
V ŽELJI, DA SI SKUPNO ZAŽELIMO PRIJAZEN
PREHOD V NOVO LETO 2000.**

**ZA DOBRO RAZPOLOŽENJE BOSTA POSKRBELA
PRIZNANI ANIMATOR GUIDO ZLATIČ IN PLESNI ANSAMBEL.**

**RAZVESELITE NAS Z VAŠO PRISOTNOSTJO,
TUDI ČE NISTE ČLAN-ICA DRUŠTVA.**

Upravni odbor društva

Koliko so našo državo v resnici vredni neprecenljivi spomeniki slovenskega Primorja?

Slovenski državni zbor je 17. marca lani sprejel zakon o zagotavljanju sredstev za nujne programe v kulturi in za obdobje od leta 1998 do 2003 namenil zanje 23 milijard tolarjev (na kratko Zakon o kulturnem tolarju, objavljen v Uradnem listu št. 24/98).

Zdaj pa zares: obnavljanje gledališča Tartini se je začelo.

Za knjižnice je namenjenih 2,1 milijarde (iz zakona pa žal ni razvidna razdelitev po občinah).

Za javne kulturne zavode je namenil 10,6 milijard. Občina Piran dobi 170 milijonov tolarjev za dve investiciji - pokritje letnega prizorišča v Portorožu in obnovo gledališča Tartini v Piranu. Vrednost obeh investicij je 512 milijonov tolarjev. Po tem zakonu prispeva država 170 milijonov tolarjev, Občina Piran pa še 342 milijonov tolarjev.

Za ljubiteljsko kulturo je namenjenih 1,2 milijardi: Piran dobi 6,3 milijonov tolarjev, Izola 10,5 milijonov tolarjev, Koper 24,5 milijonov tolarjev.

Obnovi kulturne dediščine je zakon namenil 9,2 milijardi in to za

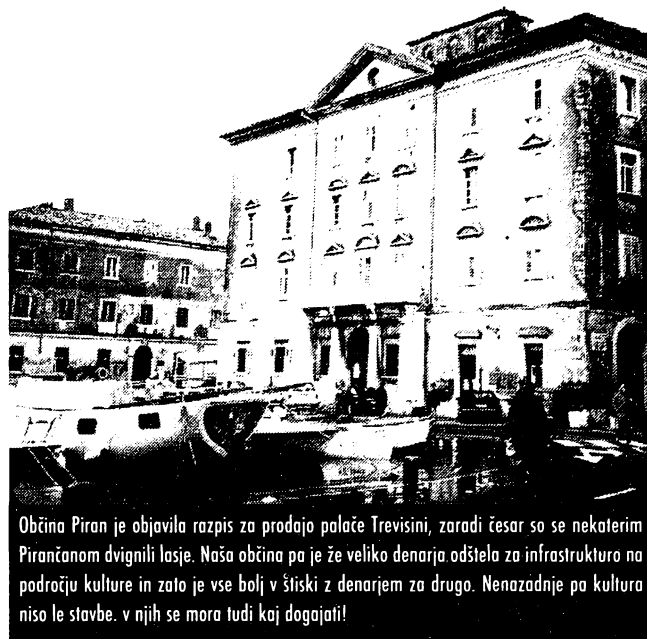
arheološko dejavnost, stara mesta, trška in vaška naselja, gradove, dvorce in posvetne palače, cerkve, druga svetišča in znamenja, samostane, utrdbene in obrambne spomenike, tehnične spomenike, muzeje na prostem in domačije pomembnih Slovencev. Od tega denarja dobi občina Piran za obnovo mestnega jedra 400 milijonov in za cerkev sv. Jurija 120 milijonov. Za primerjavo pa dobi občina Koper za Pretorsko palačo 100 milijonov, za grad Socerb 50 in za cerkev sv. Štefana v Zanimgradu 30 milijonov tolarjev. Občina Izola dobi za cerkev Marije Alietske 40 milijonov tolarjev.

Ali so deleži pogače za občino Piran in za sosednji občini Izolo in Koper dovolj veliki?

Če vzamemo za merilo površino, smo lahko zadovoljni. Če je merilo število prebivalstva, tudi. Kaj pa, če merimo po vsebini in pomenu? Vrednost kulturnih spomenikov v Slovenski Istri je neizmerna.

Priznani umetnostni zgodovinar France Stele je v svoji knjigi *Umetnost v Primorju* že pred 40 leti zapisal: "Umetnost v Primorju predstavlja nedvomno najzanimivejše poglavje slovenske umetnostne zgodovine. S stališča kulturne in umetnostne geografije je to eno najzani-

mivejših poglavij kulturnega opisa Srednje Evrope sploh... Redkokje se namreč tako jasno izraža vpliv morja in celine na kulturno podobo kake dežele kakor v Istri, redkokje se je tako jasno izrazila v kulturnih spomenikih politična razdelitev pokrajine in socialna struktura njenega prebivalstva kakor v Istri, redkokje je tako pomemben vpliv kulturne tradicije ozemlja kakor v obmorski Istri in redkokje se s tako silo stavi vprašanje o vlogi rasnega elementa v kulturi in umetnosti kakor tu." **N.K.**

Občina Piran je objavila razpis za prodajo palače Trevisini, zaradi česar so se nekaterim Pirančanom dvignili lasje. Naša občina pa je že veliko denarja odštela za infrastrukturo na področju kulture in zato je vse bolj v štiski z denarjem za drugo. Nenazadnje pa kultura niso le stavbe, v njih se mora tudi kaj dogajati!

Jesenske počitnice na Debelem Rtiču

Največja akcija zbiranja finančnih prispevkov za humanitarne programe Rdečega križa Slovenije - NIKOLI SAMI - se tudi letos uspešno zaključuje. Do 14. oktobra je bilo s pomočjo 36.466 donatorjev zbranih 97.051.274 tolarjev, manjši zneski pa še pritekajo. Tako se pričakuje, da se bo akcija zaključila z okoli zbranimi 100.000.000 tolarjev.

Darovalci so se, podobno kot prejšnja leta, najpogosteje odločali za darovanje materialne pomoči revnim in brezposelnim (69,15%), 19,9% jih je darovalo za letovanje otrok iz socialno ogroženih družin, 9,83% pa za pomoč bolnim, invalidom in ostarelim, 0,56% se jih je odločilo za brezdonce in pregnance, 0,22% so darovali za

pomoč ob naravnih nesrečah, 0,17% za preprečevanje zasvojenosti in 0,1 odstotek za delo z mladimi. Ključ za razdeljevanje pomoči so pripravili na podlagi uradnih podatkov Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter Zavoda za zaposlovanje Republike Slovenije o prejemnikih pomoči kot edinega vira preživljanja in podatkov o številu brezposelnih v posamezni občini. Območno združenje Rdečega križa Piran je 95 živilskih in higienskih paketov razdelilo med Tednom solidarnosti (od 1. do 7. novembra letos). Darilne pakete za starostnike in otroke pa bodo razdelili v mesecu decembru.

Med letošnjimi jesenskimi počitnicami pa je osem tukajšnjih otrok iz socialno ogroženih

družin (brezplačno) letovalo v Mladinskem zdravilišču in okrevališču na Debelem Rtiču. Seznam otrok za letovanje so naredili po predlogih prostovoljcev Rdečega križa in priporočilih strokovnih sodelavcev s Centra za socialno delo iz Pirana. Na Rdečem križu upajo, da so ljudem v takšnih ali drugačnih stiskah vsaj omilili njihove težave in jim polepšali vsakdan. To pa so lahko naredili le zaradi solidarnosti in s prispevki ljudi, ki pogosto še sami nimajo dosti sredstev.

Ob tej priložnosti se organizacija Rdečega križa Piran zahvaljuje vsem, ki so po svojih močeh sodelovali oz. darovali v tej tradicionalni, vselovenski humanitarne akciji.

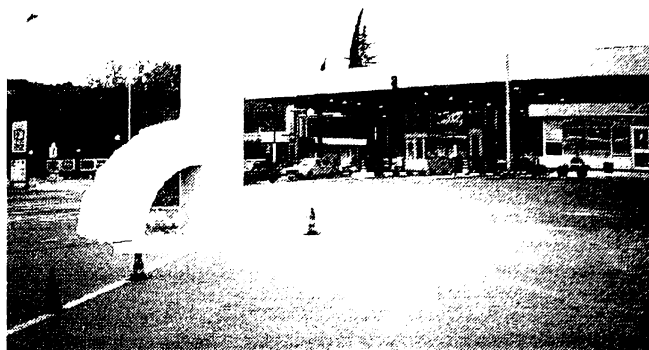
V.K.

NA LETOŠNJI FORMA VIVI PORTOROŽ USTVARJENI DVE NAJVEČJI KAMNITI SKULPTURI V SLOVENIJI

Tudi letošnja jesen je - od 10. septembra do 15. oktobra - prostor ob vhodu v park skulptur Forma Viva na Seči pri Portorož pošal odprti atelje trem kiparjem in dvema kamnosekoma. Mednarodni kiparski simpozij Forma Viva Portorož je bialnega značaja in edini deluje neprekinjeno že devedintrideset let. V parku skulptur na Seči je razstavljenih več kot sto kipov, okrog štirideset pa dopolnjujejo naravne površine v vseh slovenskih obalnih mestih.

Ta edinstvena zbirka kamnitih skulptur na prostem je letošnjega simpozija bogatejša za dva monumentalna kipa. Villi Bossi iz Milj pri Trstu in Erik Lovko iz Postojne sta avtorja - po obsegu in teži (22 ton) največje skulpture v Sloveniji: "Vrata, ki jih ni več" simbolizira odprto državno mejo in bo postavljena v letošnjem decembru med mejna prehoda Škofije in Rabuiese. Sredstva za izdelavo in postavitve so zagotovili Občina Milje in Mestna občina Koper ter Rotary club Milje in Rotary club Portorož. Piran pa bo bogatejši z najvišjo kamnito skulpturo v slovenskem prostoru: več kot šest meter visok kip simbolizira arhetipiko istrske krajine in bo postavljen na zelenico ob vhodu v mesto, financirala ga je Občina Piran. Avtor je Graziano Pompili, rojen na Reki, živi v Italiji, kjer je tudi profesor kiparstva na Akademiji v Bologni. Pri izdelavi teh monumentalnih skulptur sta bila nepogrešljiva asistenta: kamnosek Viliam Gažik iz Slovaške in absolvent kiparstva na skopski ALU Bore Srbinoski ter Toni Biloslav, umetniški in organizacijski vodja Mednarodnega kiparskega simpozija Forma Viva Portorož 1999.

Avtorja največje skulpture v Sloveniji sta avtorja Villi Bossi in Erik Lovko: Vrat, ki jih ni več. Stala bo na mejnem prehodu Škofije-Rabuiese (na fotografiji je maketa).

Kiparji pri delu na letošnjem mednarodnem simpoziju na Formi Vivi na Seči.

Nives Marvin

Kipar Graziano Pompili oktobra letos pri obdelovanju svoje skulpture iz istrskega apnenca iz kamnoloma Kanfanar, šestmeterski 15 ton težek kip bo postavljen na zelenici pri vhodu v Piran.

kavarna
GALERIJA
Tartini

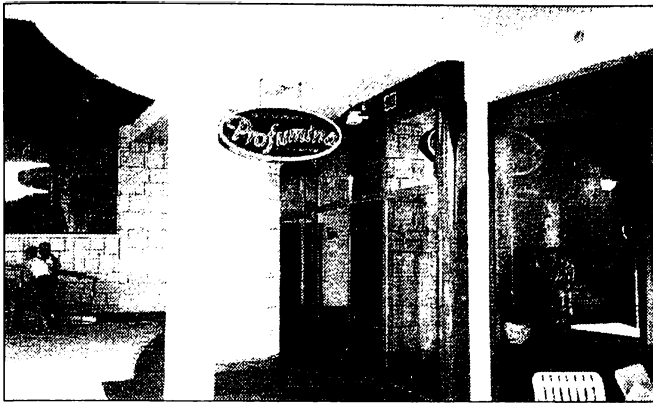
na Tartinijevem trgu
v Piranu
Tel.: 747-356
Obiščite nas, veseli
Vas bomo!

KOZMETIKA - PARFUMERIJA

Profumina

Obala 33, Portorož, Tel.: 066/748-420

V naši ponudbi najdete takorekoč vse, kar potrebujete sodobna ženska za nego telesa in obraza.

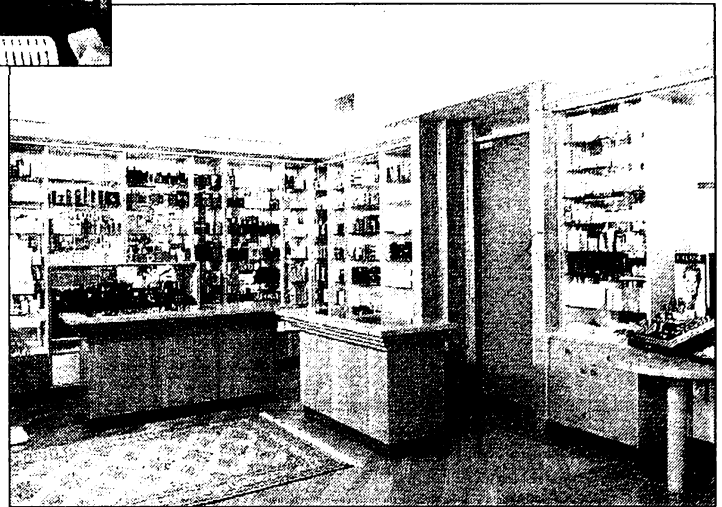
V naši ponudbi najdete takorekoč vse, kar potrebujete za nego obraza in telesa.

Poleg negovalne kozmetike najprestižnejših hiš, Vam lahko ponudimo tudi dekorativno kozmetiko in velik izbor parfumov kot so: C. DIOR, CARTIER, BULGARI, LANCOME, CALVIN CLEIN, Y.S. LAURENT, CERRUTI, VERSACE, ESCADA, ...

Vabimo Vas na ličenje s priznano vizažistko Irino Jurman, ki bo vsako soboto v PROFUMINI. Naročite se lahko po telefonu 748-420.

Dober nasvet nič ne stane, lahko pa naredi čudeže.

Obiščete nas lahko vsak dan od 9. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 13. ure.

Prešeren drugače

Med že utečene oblike dela z mladimi bralci v piranski Mestni knjižnici sodi tudi vsakoletni knjižni kviz. Začetki segajo v leto 1992, ko je bil kviz še mednarodni. Od lanskega leta pa je ostal le slovenski. Organizirata ga Pionirska knjižnica iz Ljubljane in Bralna značka Slovenije. Namen te zanimive akcije je privabiti čimveč otrok v knjižnico, kjer s pomočjo različnih informacijskih virov iščejo odgovore na zastavljena vprašanja. S tem pomembno vpliva na knjižnično vzgojo mladih. Poleg tega je to nadvse zanimiv način populariziranja branja. Tema letošnjega kviza je bila France Prešeren in Gorenjska. Kar vidim vas, kako boste zamahnili z roko in dejali: "Saj to otroci premelevajo že v šoli!" Res je. Res pa je tudi, da je oblika dela s kvizom veliko bolj zanimiva in pestra. Tako so letos otroci spoznavali ne le Prešerna kot literarno osebnost, ampak tudi čas, v katerem je živel in ustvarjal ter Gorenjsko kot nadvse raznoliko, kulturnozgodovinsko bogato pokrajino. Vprašalnik je tudi likovno privlačen, zasnovan v obliki družabne igre. Razdeljen je v dva dela. Prvi je namenjen učencem

srednje stopnje (7 vprašanj), drugi del (13 vprašanj) pa učencem predmetne stopnje. Rešitve obeh delov kviza sta samostojni gesli. Reševanje poteka od marca do septembra. V piranski knjižnici je bil pripravljen kviz kotichek z vsem potrebnim gradivom, s pomočjo katerega so otroci poiskali odgovore na vprašanja. Vprašalnik so dobile tudi vse osnovne šole v naši občini. Potem je bila konec septembra zaključna prireditev in žrebanje. Glavno nagrado - udeležbo na zaključni prireditvi v Ljubljani na snemanju televizijske oddaje "Ki dobro v srcu mislimo" - je prejel **Teo Radetič**, učenec 4. razreda Osnovne šole Lucija. Knjižne nagrade pa so prejeli: **Simon Maršič**, **Karin Baruca**, **Valentina Lesnik** in **Dijana Janjatovič**. Mladi so ob tisti priložnosti v svoji sredi gostili **Andreja Žnidarčiča** iz Lucije. Doslej smo ga poznali kot pisca številnih prispevkov v Mladini, Delu, Večeru in drugih slovenskih časopisih. Tokrat pa se je mladim bralcem predstavil kot pisatelj zgodbe za otroke Mali detektiv Marko - Kje je Flopi? Pisatelj je otrokom povedal, kako je nastala kratka, a nadvse zanimiva otroška detektivka, katere dogajanje je postavljeno na domača tla. Zvedeli pa so tudi o pisateljevih nadaljnjih načrtih. Za prijetno presenečenje je poskrbel pisatelj sam, saj je zbranim otrokom podaril svojo knjigo.

Marija Kramar

Ustvarjalne delavnice mladih med letošnjim mednarodnim taborom šol vključenih v mrežo šol Unesco, ki je že tradicionalno na piranski osnovni šoli Cirila Kosmača, so letos potekale kar v mestu na prostem. Na sliki je tudi naš sodelavec Rudi Mraz, ki je bil mladim za mentorja.

O OLJKI ŠE DRUGAČE

Čas obiranja oljk je tu. Oljka je v naših krajih avtohtona, ljudje so zelo hitro spoznali njene zdravilne in blagodejne učinke, ki jih imajo plodovi in drugi deli tega drevesa. Da predvsem oljčno olje pomaga pri zdravljenju in preprečevanju različnih bolezni, se je pri naših ljudeh dokaj dobro vkoreninilo v zavest in se ohranilo vse do današnjih dni.

Tokrat pa bom opisala drugi vidik zdravilnosti oljke in sicer njene **cvetne esence**, ki je ena od 389-ih, ki jih je odkril dr. Bach. V 20-ih letih tega stoletja je takrat znani angleški zdravnik in homeopat dr. Bach opustil uspešno in donosno zdravniško prakso in se preusmeril v raziskovanje cvetnih esenc, danes znanih kot **bachova cvetna zdravila**. K temu ga je vodilo spoznanje, da alopatška medicina zdravi le simptome, ne pa tudi vzrokov. Pri delu s pacienti se je vse bolj zavedal, da je treba zdraviti osebnost in ne (le) bolezni, ki nastane kot posledica različnih negativnih čustvenih stanj. Ugotovil je, da zdravljenje pri tistih, ki so zelo

negativne ali čustvene narave, ne napreduje toliko kot pri tistih s pozitivnejšim in bolj uravnoteženim stanjem duha.

Kako zdravijo cvetne esence?

Na izbiro in delo z esencami, ki jih je odkril dr. Bach, je več pogledov. Cvetlice naj bi torej bile **vibracijske frekvence z zelo subtilnim delovanjem, ki posamezniku prinesejo temeljito spremembo, zdravljenje in preobrazbo**. Razen zapsanega, pa cvetne esence predvsem:

- vnašajo ravnovesje v čustva,
- pomagajo, da postanemo mirnejši, močnejši in nas življenjske situacije manj težijo,
- pomagajo nam razvijati in krepijo intuicijo oz. intuitivne sposobnosti,
- v pomoč so nam pri sprostitvi,
- predvsem pa niso škodljive in nimajo stranskih učinkov,

Oljčni cvet

Tokrat se bomo omejili na opis učinkovanja oljčne cvetne esence. Katerim ljudem bi torej najbolj koristila ta esenca cveta starodavnega sredozemskega drevesa, katerega vejica je tudi simbol miru in s katerimi so v Jeruzalemu nekoč pozdravljali Kristusa (ki so ga naslednjega dne sicer križali)? **Katera oz. kakšna so negativna stanja človeka, ki bi mu ta esenca še kako lahko prišla prav in mu olajšala predvsem duševne in s tem seveda tudi telesne muke?** Naštejmo jih: fizična utrujenost, utrujenost uma, občutek prevelike utrujenosti za karkoli, izčrpanost energije na vseh ravneh, pretrdo delo, izčrpanost energijskih zalog po

bolezni.

Cvetna esenca oljke je ena tistih, ki so lahko posebej koristne, če jih vzamemo v pravem trenutku: na primer, ko po okopavanju vrta stopimo v hišo in ugotovimo, kako smo pravzaprav utrujeni. Veliko kakršnegakoli fizičnega in (ali) umskega dela lahko povzroči občutek izčrpanosti in utrujenosti. Celo na dopustu bi lahko po napornem dnevu vožnje, ogledov ali sprehodov, potrebovali esenco oljčnih cvetov. Tudi v tem primeru dostikrat zadostuje, da popijemo le nekaj kapljic v kozarcu vode ali skodelici čaja. V kratkem času se bo naša energija obnovila, pogosto ne da bi opazili razlike, Kar nenadoma pa se človek počuti sposobnega, da se dvigne in kaj postori. Le takrat morda lahko doume subtilnost delovanja teh dragocenih darov narave. Če so se nam naša energijske rezerve spraznile, lahko oljko uporabljamo tudi dalj časa, da si obnovimo energijo. Dolgotrajna bolezen nas, denimo, lahko izjemno oslabi, prav tako pa tudi okrevanje po operaciji. Našo energijo lahko izčrpa in nam spodkoplje moč tudi, če predolgo preveč delamo. Takrat je pomembno, če jemljemo oljko iz dozirne stekleničke 4 do 8 krat dnevno, vse dokler se ne vzpostavi prejšnje stanje in smo spet polni energije. Cvetna oljčna esenca je čudovita, naravna pomoč pri okrevanju in vsakodnevnem življenju. Moč in dolgoživost oljčnih dreves v njihovem naravnem sredozemskem okolju je simbol za sposobnost rastline, da nam vrača moč in energijo.

Valentina KLEMŠE

Strugnano: La vendemmia della famiglia Knez.

Vendemmia '99

Vivere la vendemmia nell'intensità del lavoro mista ad allegria. Saper gestire l'impegno e divertirsi anche.

La foschia del mattino si dirada con tenui raggi di sole che invitano ad essere piu' alacri. Bambini ed animali s'intrecciano e grappoli maturi d'uva occhieggiano nelle mani, mentre sorrisi con sguardi amichevoli intessono attimi di gioia.

Alla fine del lavoro, assaporando il gustoso "savor", si bevono calici di malvasia che inneggiano a tradizioni e convalidano antiche amicizie.

Momenti magici che rimangono nell'animo e che solo vivendoli hanno questo sapore e valore.

Ondina Lusa

OLIVE

TOKRAT V CENTRU PORTOROŽA: ZLATO SIDRO

QUATTRO PAROLE SULL'OLIVO

La vite e l'olivo sono tra le principali ricchezze della terra istriana. La vendemmia e' ormai passata, inizia tra poco la raccolta delle olive. I frantoi si stanno gia' preparando per iniziare la spremitura di questo prezioso frutto. Da sempre l'olivo e' simbolo della pace, della speranza e della fecondita' della terra. Ci sono molti dubbi circa la vera patria dell'olivo: forse la Siria, forse L'Asia Minore, forse la Palestina. Oggi comunque si e' concordi nel circoscrivere in un area molto vasta la terra di provenienza dell'olivo.

La storia scritta ci dice che gia' un codice babilonese (2500 A.C.) reca notizie sul commercio dell'olio. Dopo i Babilonesi gli Egizi. E questi con l'olio fanno quasi tutto. Oltre che per i cibi, lo usano per fare medicinali, unguenti, profumi, preparati specifici per l'imbalsamazione. Piu' avanti (1500 A.C.) l'olio viene intradotto in Grecia e dalla Grecia a poco a poco si diffonde in tutti i paesi mediterranei. Dice un vecchio detto popolare che l'olivo per crescere bene ha bisogno di cinque indispensabili "S": silenzio, siccita', solitudine, sole e sassi. Ed e' anche per questo che in Istria l'olivo trova un ottimo ambiente e la sua coltivazione si e' estesa ormai dappertutto nella regione. Dopo questi brevi quattro passi nel passato lascio ad altri piu' esperti di me lo scrivere anche sul lato economico della coltivazione dell'olivo, perche' e' cosa nota: l'olio oltre che per l'alimentazione viene usato anche per la salute e per la bellezza: diabete, ipertensione, reumatismi, lozioni, ecc. ecc. Il mio "terreno" e' la cucina e per essere coerente questo mese vi segnalo un paio di ricette con le olive:

Torta alle olive (per 6 persone): 300 gr di farina, 100 gr di olive nere, 100 gr di olive verdi, 200 gr di pancetta tagliata a dadolini, 150 gr di formaggio emental grattugiato, 3 uova, una bustina di lievito, 1 dl di vino bianco dolce, 1 dl d'olio d'oliva, 1 cucchiaino di sale e pepe mescolati.

Snocciolate le olive e tagliatele a fettine. Mescolate in una ciotola la farina e le uova. Unite l'olio versandolo a poco a poco. Aggiungete il lievito, il mix di sale e pepe, le olive, la pancetta, il formaggio e il vino bianco. Mescolate con cura fino ad ottenere una pasta omogenea, aggiungendo eventualmente ancora un po' di vino o di olio. Foderate una tortiera con della carta da forno e stendetevi sopra la pasta. Mettete in forno a 180°C per circa 45 minuti, poi estraete la torta dal forno e lasciatela raffreddare. Questo piatto si puo' mangiare anche tiepido.

Volete mangiare le olive appena colte? Mettetele per un'ora nel forno e conditele con olio, aglio e prezzemolo!

Pate' d'olive: olive nere snocciolate, mentuccia, aglio, olio, prezzemolo e frullare!

Buon appetito!

Cesarina

Po prvi gurmanski akciji, ki smo jo začeli v prejšnjem Portorožanu in smo ocenili prvo gostišče v naši občini, smo se med prvonovembrskimi prostimi dnevi v takšno akcijo odpravili že drugič.

Izbrali smo si restavracijo Zlato sidro, eno redkih, ki so v samem središču Portoroža. Verjetno domačini poznate stavbo, v kateri je Zlato sidro. A vseeno: restavracija je v poslovni stavbi Splošne plovbe. Dostop do nje pa vodi po kar nekaj stopnicah skozi lepo negovan park vile San Marco, v kateri je tudi pomorski muzej, mimo velikega sidra pred njim. Pot k restavraciji je prijetna in slikovita. Zlato sidro je na lepem kraju, hitro dosegljiva peš vsem obiskovalcem Portoroža, žal razen invalidom (stopnice!). S parkiranjem pa je tako, kot pač je s parkiranjem v Portorožu: v jesenskih in zimskih mesecih še gre, poleti pa...

Restavracija je prijetno opremljena in ima prostor za okoli 100 gostov naenkrat. Notranjost krasi več umetniških del, kar ji daje primeren šarm. Naša družina se raje odloči za teraso, saj je bil topel jesenski dan. Razgled na Portoroški zaliv in Savudrijski polotok pa je bil res čaroben. Prijeten ambient, tiha glasba v ozadju in z oddaljenim portoroškim vrvežem. Teraso, ki prav tako lahko sprejme tja do 100 gostov, krasi mogočna 230 let stara cedra, ki nudi skoraj vsej terasi senco v vročih poletnih dneh in je eno najmogočnejših dreves v Portorožu. V Zlatem sidru smo bili kar na 1. novembra dan ob času kosila. Jesensko sonce, ki je prijetno grelo teraso je kosilo dajalo poseben draž. Kosilo na prostem je tudi v našem podnebju v tem času pravzaprav že kar doživetje! Gostov se ni ravno trlo. Bil je pač ponedeljek, čeprav prazničen (a bolj namenjen obisku grobov kot prazničenemu kosilu) in tudi turistična sezona je že precej

mimo. Vendar pa iz prejšnjih naših obiskov dobro vemo, da je posebej ob koncu tedna v Zlatem sidru zvečer priporočljiva rezervacija.

Postregli so nam takoj in tudi sicer je bila po našem mnenju postrežba prijetna in nevsiljiva. Hrana, ki jo nudijo, je dokaj raznolika. Prevladujejo seveda dobrote iz morske kuhinje, kot se za Portorož spodobi. Cene so primerljive s tistimi v drugih restavracijah v naši okolici; to pomeni, da niso ravno nizke. Takšna je pač očitno cena življenja v turističnem kraju! "Portorožanovci" smo se odločili za cenovno ugodnejšo različico hrane za ljubitelje morskih dobrot. Začeli smo z zelo okusno rakovo juho, servirano v domiselni kruhovi "posodi". Priznati je treba, da je včasih domiselna dekoracija vredna vsaj polovico same hrane! Če je hrana primerno postrežena, dobi še poseben čar in je še enkrat boljša! Človek je pač tudi z očmi, ne le z usti. Nadaljevali smo s polnjenimi lignji in trisom - to je okusna kombinacija testenin in rižote z različnimi morskimi sadeži ter seveda solato. Vse skupaj smo poplaknili s kozarcem solidnega belega vina - chardoneya. Tisti, ki si lahko privoščijo še kakšen sladki greh, so to seveda storili. Sicer zelo okusna gibanica pa je bila, glede na velikost kosa, kar nekam predraga. Hrana je bila dobra, ni pa posebej odstopala od ponudbe v podobnih tujkajšnjih restavracij. Zagotovo pa ne moremo reči, da je bilo slabo.

Sicer vas portoroško Zlato sidro vabi vsak dan od 10. do 23. ure. Opozoriti pa vas moramo, da je trenutno, t.j. ves november, zaprta, saj si osebje zasluži tudi počitek po dolgi sezoni, mar ne!

Portorožanova ocena gostilne Zlato sidro v Portorožu: ★★ ★★

Za vas okušali in ocenjevali: **Klemšetovi**

**Cvetličarna
Passiflora**

V Športnem centru Lucija
Limjanska 78, tel.: 770-921
(nad semenarno Vanja)

Urnik: - vsak dan od 8,30 do 19. ure
- ob sobotah od 8,30 do 15. ure
- ob nedeljah od 9,00 do 12. ure

Vrtci v korak s časom

Letos marca je republiki strokovni svet za splošno izobraževanje sprejel program za predšolske otroke imenovan Kurikulum za vrtce, ki ga postopno uvajajo v petindvajsetih vrtcih v Sloveniji, tudi v vrtcu Morje Lucija in Mornarček Piran. Da sta bila izbrana, sta morala izkazati svojo inovativno naravnost, z novostmi pa so bili seveda seznanjeni tudi starši.

V obeh naših vrtcih se trudijo, da bi bil za otroke vsak dan v vrtcu posebno doživetje. S pestro ponudbo dejavnosti, s svojo neizčrpano ustvarjalnostjo in naklonjenostjo otrokom, dokazujeta upravičenost zaupanja, da lahko uvajata Kurikulum že v samem začetku. Ko so se delavci v vrtcih seznanili z novostmi Kurikuluma, so ugotovili, da so že del njihove dejavnosti, ki so jih prinesle družbene spremembe in potrebe. Vseeno pa bo potrebnih precej sprememb v naši miselnosti, da bi presegli stare sheme o življenju in delu v vrtcih.

In kaj novega prinaša Kurikulum za vrtce v primerjavi z Vzgojnim programom iz leta 1980, ki je že davno preživel svoj čas?

Za začetek: Kurikulum temelji na vrednotah moderne demokratične družbe, kar se kot rdeča nit vleče skozi ves dokument. Poudarjene so dejavnost, ustvarjalnost, samostojnost in inicia-

tivnost otrok, ki pridobivajo nova znanja in izkušnje z raziskovanjem, preizkušanjem ter možnostjo izbire. Vloga odraslega v vrtcu je v oblikovanju pogojev in nujenju možnosti za otrokov razvoj. Osnovna dejavnost otrok je igra; vzgojitelj jo zgolj posredno usmerja. Otroku pa je

Rabim malo zasebnosti!

omogočen tudi umik v zasebnost. Vse v življenju in delu vrtca je enako pomembno: od počitka in hranjenja do različnih dejavnosti (umetnost, gibanje, jezik, družba, narava, matematika), ki časovno niso več omejene in upoštevajo otrokov bioritem. Vzgojiteljica je po novem samostojnejša, hkrati pa nosi tudi večjo odgovornost. Pomembnejše je tudi sodelovanje pomočnice vzgojiteljice; pravzaprav se uveljavlja timsko delo. Sodelovanje s starši pa temelji na spoštovanju identitete družine. Starši lahko - ob upoštevanju strokovnih načel, sodelujejo pri načrtovanju dela vrtca. Svojega otroka lahko uvajajo v vrtec na njemu najustreznejši način. O vseh teh novostih so ravnatelji slovenskih vrtcev razpravljali na svojem rednem letnem srečanju, ki je bilo konec oktobra v kongresnem centru na Bernardinu.

Milenka Uhelj Oštr

Iz Mestne knjižnice Piran

PODOBO IN VSEBINO OBLIKUJEMO LJUDJE (III)

"Kaj je slabega v tem, če damo ljudem knjižnice, bolnišnice, šole, športna igrišča,... skratka boljše življenje", razglablja navidezno lrd, brezčuten in ciničen Humphrey Bogart v filmu Sabrina, ko želi pojasniti, kaj on razume pod blagostanjem oziroma omiko neke skupnosti...

V tokratnem prispevku želim prikazati nekatere primerjave knjižničnega standarda, ki ga imajo občani Pirana v primerjavi z drugimi občinami v Sloveniji, posebej s primorskimi. Prikazala bom, s kolikšnim prostorom razpolagajo osrednje knjižnice in ali imajo razvito knjižnično mrežo oziroma svoje podružnice. Prostor je namreč za knjižnico ključnega pomena, saj omogoča potekanje knjižnične dejavnosti v polni meri, podružnice pa pomenijo element "distribucije", ki omogoča približevanje in gibanje knjižničnih storitev od ponudnika, to je knjižnica do uporabnikov. V javnih knjižnicah moramo z distribucijo svojih storitev zagotavljati njihovo dostopnost na določenih geografskih področjih. Obstajajo slovenski standardi o številu prebivalcev, ki naj

jih zajame določena javna knjižnica: stalna izposojevališča bi morali imeti kraji z nad 1500 prebivalci.

Ob primerjavi podatkov o primorskih knjižnicah je razvidno, da imajo prebivalci piranske in izolske občine daleč najmanj knjižničnega prostora. Tudi primerjava z ostalimi 60 osrednjimi knjižnicami v Sloveniji ne bi pokazala nič lepše slike. Drugi dve stari zgodovinski mesti v Sloveniji, Ptuj in Škofja Loka imata npr. na voljo 1460 oz. 913 kvadratnih metrov vsaka za svojo knjižnico. Število prebivalcev krajev, v katerih imajo osrednje knjižnice svoje podružnice, se giblje od 1500 do 8000. Tudi nekatere podružnice se lahko ponašajo s prelepimi in funkcionalnimi prostori. ☞

Primerjava primorskih knjižnic

Osrednje knjižnice	za območje s številom prebivalcev (v tisočih)	prostor v m ²	podružnice
Tolmin	12500	1170	Bovec, Kobarid
Ajdovščina	17500	748	Vipava, Dobravlje
Nova Gorica	42000	1452 (4500 do konca leta 1999)	Miren, Kanal, Solkan, Bilje, Renče, Prvačina, Branik
Ilirska Bistrica	14000	706 (1400 do pomladi leta 2000)	
Koper	46000	1328	Semedela
Izola	14000	200	
Piran	17000	250	

NOVEMBER - MESEC OPOZARJANJA NA BOLEZNI ODVISNOSTI

November so razglasili za mesec boja proti odvisnostim. To seveda ne pomeni, da bomo v tem mesecu svet rešili pred njimi! Bolezni odvisnosti so med nami, kot so bile že stoletja pred tem in bodo še v tisočletju, ki je pred nami. Žal bolezni odvisnosti ni mogoče odpraviti v kratkem času; nasprotno, zelo dolgo je treba za spremembo odvisniškega vedenja oz. bolezni.

Bolezni odvisnosti nastajajo vse od rojstva dalje, lahko gremo še bolj nazaj in rečemo: vse od spočetja naprej. Že materina zloraba različnih snovi za omamljanje namreč vpliva na zarodek in otrok se lahko rodi kot odvisnik. V otroštvu vplivajo na nastanek bolezni odvisnosti starši s svojim odnosom do snovi ali stvari za zlorabo. Otrok se uči s posnemanjem, sprejema vedenje staršev in odnos do ljudi in stvari kot edino resnico. Živi v okviru svoje ožje in širše družine in kar se dogaja v tej sredini, je zanj edino pravilno. Ob vstopu v vrtec in kasneje šolo, začne spoznavati še druge resnice, drugačne odnose, vedenje. Ob tem spozna tudi drugačen odnos do snovi ali stvari za zlorabo. Družini se pridružijo še vzgojitelji in učitelji, otrok spoznava še druge resnice. Z začetkom adolescence, v obdobju pubertete, začnejo vplivati na otroka še vrstniki, ki so zanj vse pomembnejši. Mediji otroku približajo svet idolov, s katerimi se identificira in jih posnema, tako v zunanosti kot v vedenju in mišljenju. Tako se v našem pubertetniku v 12., 14. letih nje-

govega bivanja nakopiči kar veliko različnih informacij o snoveh in stvareh, ki se lahko zlorabljajo. To so lahko nasprotujoča si stališča, kar samo še bolj bega iščočega se otroka. Lahko so vsa stališča otroku pomembnih oseb negativna do snovi, ki povzročajo odvisnosti in do odvisniškega vedenja, kar bo otrok sprejel tudi kot svoj način v odnosu do teh stvari. Lahko pa so vsa stališča, ki jih je doslej otrok spoznal, naklonjena snovem za zlorabo, zato bo velika verjetnost, da bo otrok to vzel tudi za svojo resnico. Če je pri vseh njemu pomembnih osebah, videl to kot normalen način vedenja, bo žal dosti možnosti, da tudi sam krene na pot odvisništva.

To je le ena od možnih poti za nastanek odvisnosti. Nismo govorili, ali gre za odvisnost od hrane, tobaka, alkohola, televizije, računalnika, prepovedanih drog, psihoaktivnih snovi, iger na srečo ali katerekoli druge snovi, stvari ali vedenja. Dejstvo je, da se vsaka stvar ali snov ali vedenje lahko zlorablja, če človeku služi za omamljanje, doseganje

zadovoljstva, ki ga ne zna ali zmore doseči na drug, zdrav način, ki ne bi škodoval človeku samemu ali njegovi neposredni in posredni okolici. Mehanizem nastanka odvisnosti je enak. Pot iz odvisnosti pa je težka in strma. **Globlji je padec v odvisnost, težji je vzpon.**

Zato bi se v mesecu boja proti odvisnosti obrnila na vse, ki se lahko vidimo vsaj v eni izmed vlog: staršev, vzgojiteljev, učiteljev, zdravstvenih delavcev, sorodnikov ali sosedov. **Poskrbimo, da bomo zavzeli pravilno stališče do snovi za zlorabo, saj s tem dajemo zgled otrokom okoli nas.** Pomislimo na otroka, ki skuša zavzeti pravičen odnos - med vplivom staršev in šole z vrstniki, pa svojih idolov, ki jih spremlja preko medijev. Z vseh strani je obdan z različnimi, tudi nasprotujočimi si informacijami. Med vsem tem se mora znati in poiskati pravo pot. To je težko. Kot starši, vzgojitelji ali učitelji lahko tem otrokom pomagamo pri usmerjanju in jim nudimo oporo, če/ko jo potrebujejo. Odločitev pa je njihova.

Tadeja BIZJAK

KNJIGE SODIJO NA POLICE, NE V ŠKATLEI

Pomanjkanje prostora v Piranu seveda vpliva na osnovno knjižnično dejavnost, ki je zaradi tega siromašnejša. Tako primanjkuje prostora, da bi imeli bralci prost dostop do okoli 60000 knjig oz. knjižnih enot. Letos je naša knjižnica dosegla kritično točko, zato mora del svojega fonda hraniti v škatlah. Letno pa pride v knjižnico okoli 3000 novih knjig. Kaj storiti, če na polkah ni več prostora, knjig pa ne želimo in nečemo izločiti, saj kot strokovnjaki menimo, da so še aktualne in sodijo v temeljni fond edine javne splošnoizobraževalne knjižnice v občini? Dvojnice ali pa manj iskane knjige preusmerimo v označene škatle, ki so postavljene med police v knjižnici. Knjižničar pa jo mora za bralca poiskati v škatli, namesto na polici. Knjige tako seveda niso prosto dostopne bralcem, kar pomeni, da se s tem krši načelo dostopnosti. Knjige v knjižnicah sodijo na police in ne v škatle. V knjižnici tudi ni prostora za shranjevanje periodičnih publikacij, nekatere med njimi so trajnejše narave in iskane (literarne in znanstvene revije), ni prostora za multimedijsko gradivo, zato ga v knjižnici ne nakupujemo, čeprav bi zaradi sodobnih zahtev to nujno morali; ni primerne prostora za akcesijo in obdelavo. Ni ustreznega skladišča, ni ustreznega prostora za informacije in informacijske storitve knjižnice, ni prireditvene in niti razstavnega prostora, ni ustreznega prostora za dejavnost mladih bralcev (pravilnične ure), ni garderobe za obiskovalce knjižnice.

Kot lahko vidimo v primerjalni preglednici primorskih knjižnic bo Nova Gorica do konca tega leta bogatejša za eno najsodobnejših javnih splošnoizobraževalnih knjižnic v Sloveniji (4500 m² površina) To bo seveda velik

prispevek k družbenemu, gospodarskemu in socialnemu razvoju tega območja in morda tudi k razvoju tretje univerze na tem področju. Knjižnica v Ilirski Bistrici (iz članka v Primorskih novicah, z dne 2.11.1999) bo do spomladi leta 2000, "merila spodobnih 1400 kvadratnih metrov". Tudi v piranski Mestni knjižnici smo predlagali, kako urediti splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost na območju naše občine: Knjižnična mreža v občini Piran. Državna služba za knjižničarstvo je predlog ugodno ocenila. Od odgovornih na piranski občini, ki je ta dokument prav tako dobila, pa (še) ni bilo nobenega odziva. V predlogu sta opisana pomen in delovanje knjižnice, razvojne perspektive. Prikazano je sedanje stanje, pokritost in nepokritost s knjižnično dejavnostjo, predlagana je ureditev osrednje knjižnice v Piranu, za njeno enoto v Luciji, za bibliobusna postajališča v drugih naseljih oziroma vaseh v občini, izračunane so potrebne prostorske površine. S problemi knjižnice smo odgovorne seznanjali na različne načine in na različnih ravneh, tudi preko Sveta knjižnice, v katerem so predstavniki ustanovitelja (občine), uporabnikov in zaposlenih.

Kot pravi G. Solimine, priznani italijanski bibliotekar, čigar misli sem si izposodila za uvod k temu prispevku, tako razmišljajo o kvaliteti življenja predvsem v anglosaksonskem svetu. Ker pa knjižničarji vendarle sodimo med optimistične ljudi, verjame, da se bo tudi pri nas prej ali slej obrnilo na bolje. Upanje nam vzbuja tudi nova predstojnica Urada za družbene dejavnosti na Občini Piran, gospa Milica Maslo, ki je doslej pokazala veliko mero zanimanja za problem knjižnice.

Oriana Košuta Krmac,
direktorica Mestne knjižnice
Piran

SPLETANJE VEZI MED MLAJŠIM IN STAREJŠIM RODOM

Otroške igre naj gredo iz roda v rod

Na Dan ostarelih, 1. oktobra, sta nas obiskali gospa Ana Tomič in gospa Ivanka Ploj. Pokazali sta nam stare igre, ki sta se jih včasih onidve igrali. Zelo smo se jih veselili. Naučili sta nas treh iger: mlinček, koza, klanf in še in še. Vsako igro smo poskusili in sicer A razred proti B razredu. Zelo smo bili zadovoljni, ker sta nam pokazali toliko iger. Mislim, da je prav, da tudi igrice prehajajo iz roda v rod. Tako se ne more zgoditi, da bi jih pozabili. Mi pa jih bomo lahko čez nekaj let pokazali mlajšim od nas. Tako da bomo poleg računalnika poznali tudi preproste igre, za katere razen družbe ne potrebuješ nič drugega. Preden sta odšli, smo jima podarili darila, ki smo jih sami izdelali. Mi pa smo se še naprej pogovarjali o igrar.

Jakob Vidmar, 3.B razred Osnovne šole Cirila Kosmača, Piran

POUK ZGODOVINE NEKOLIKO DRUGAČE

Ob tednu otroka, ki je bil v oktobru, smo imeli uro zgodovine na terenu. Ogledali smo si razstavo starih predmetov zbiratelja Serafina Pavliča, ki stare predmete zbira že zelo dolgo in je bila postavljena v piranski Platani. Ljubitelji starih predmetov je shranjeval tisto, kar so drugi ljudje zavrgli. Za vsak predmet posebej nam je povedal, za kaj so ga uporabljali. Veliko jih je v rabi še danes, le da so posodobljeni: na primer kolo, radio, ekonom lonec, svetilke... Izvedeli smo še, katere osebnosti so v zadnjih stoletjih vplivale na zgodovino slovenskega naroda, od Marije Terezije do danes. Nekateri so naredili veliko dobrega, a ne vsi. Gospod Serafin nam je pokazal tudi članke o pomembnejših dogodkih, ki jih zbira zadnja leta. Veliko nam je povedal o življenju nekoč in nam dal nekaj napotkov za življenje. Pokazal nam je različne podkve, staro leseno kolo, s katerim se sam tu pa tam popelje po Tartinijevem trgu, pa pipe, kotle za kuhanje, tehtnice, likalnice "z dušo" in brez nje, lesen voz, pečice na petrolej in še marsikaj drugega. Zelo zanimive so nam bile kahle in petrolejke. Nekateri razstavljeni predmeti so stari celo več sto let.. Hrani pa tudi fotografijo nekdanje tovarne opeke v Fijesi.

Po ogledu nam je sošolka Mateja prebrala odlomek iz Titovega govora o tem, kako pomembno je, da je človek pošten in v svojem življenju naredi nekaj koristnega za državo.

Imeli smo srečo, ker si je g. Pavlič vzel čas in nam povedal veliko stvari, ki smo jih slišali prvič. Ob tej razstavi smo se naučili veliko novega.

Gospodu Serafinu Pavliču se v imenu vseh učencev, ki so si ogledali razstavo in v imenu učiteljic, najlepše zahvaljujemo, ker nam je popestril pouk in nas opozoril, kako pomembno je, da vsakdo skrbi za svojo zgodovino, vsak po svojih močeh. Gospod Serafin Pavlič - želimo Vam veliko, veliko zdravij in srečnih let.

Učenke 6. c razreda osnovne šole Cirila Kosmača Piran: **Martina, Mateja, Ingrid, Veronika, Dijana, Marjana, Gordana, Maša** z učiteljico **Bojana**.

Vezi

Ob letošnjem Tednu otroka je piransko Društvo prijateljev mladine vzpodbudilo osnovnošolce k pisanju o svojem odnosu do drugih ljudi. Ob mednarodnem letu starejših je spis petošolca Črta Šateja ravno pravnjki. Le preberite, kakšne vezi so se splele med njim in njegovim starejšim prijateljev!

Moj odnos do starejših ljudi

Do starejših oseb poskušam biti prijazen in ustrežljiv.

S stricem, ki je že v letih, se dobro razumeva. Kadar dela z lesom, odideva skupaj v njegovo delavnico. Tam se pogovoriva, kaj bova počela, nato se lotiva dela. Običajno kaj pobarvava ali reževa. Ravno sedaj mu pomagam pri sestavljanju pergole pod našim oknom.

Tudi s starejšo gospo Cvetko sva prijatelja. Če kaj potrebuje, ji grem kupit v trgovino ali priskočim na pomoč. Vedno se razveseli mojega obiska. Prav posebno pa me ima rada gospa Jolanda. Ta stanuje višje od nas. Če me nekaj časa ne vidi ali sliši, me pokliče in moram ji razložiti vse o šoli in vsem, kar počnem. Včasih jo s prijateljem Matijo tudi obiščeva. Zelo se naju razveseli in takrat nama podari lepe knjige iz svoje bogate zbirke.

Mislim, da so starejši ljudje zakladnica znanja in izkušenj. Od njih se lahko naučimo veliko modrosti.

Črt Šatej, 5.c O.Š. Cirila Kosmača Piran

Lo spettacolo per gli anziani

Scrivo per fare la cronaca di una bellissima giornata trascorsa dai nostri alunni ad Isola. Tutto e' iniziato una settimana fa, quando l'insegnante Eleonora e l'assistente sociale Daniela Božič ci hanno invitati a partecipare, assieme gli alunni di Sicciole, ad uno spettacolo presso la Casa dell'Anziano. Abbiamo accettato subito proponendo due poesie ed una canzone da aggiungere alla loro rappresentazione fatta di canti, suoni, letture di temi sui nonni e recite.

E' stata un'esperienza indimenticabile per gli alunni, per noi insegnanti e spero pure per gli anziani che trascorrono i loro giorni in quell'istituto - persone che hanno seguito il nostro spettacolo con un'attenzione ed una partecipazione che non ci saremmo mai immaginati. Persone simpatiche, con gli occhi pieni di commozione, di lacrime, ma anche di voglia di divertirsi, di vivere, di cantare, di suonare e di trasmettere esperienze e ricordi.

Il 1999: Anno internazionale dell'anziano, si sta concludendo e penso che non esistano giornate culturali, libri, racconti, parole dette o scritte che possano dare agli alunni le emozioni spontanee e genuine vissute in occasioni come questa. Grazie a tutti, grazie, soprattutto, a quegli anziani che ci hanno dimostrato oggi, una volta di piu', che possono insegnarci ancora molto sul significato della vita, sull'importanza dei ricordi e sul valore delle emozioni e dei sentimenti veri.

Doriana Kozlovič e gli alunni della prima classe si Strugnano.

MI È PIACIUTO
MOLTO QUANDO
GLI ANZIANI
HANNO SUONATO E
ABBIA MO
CA NATA
TUTTI ASSIEME
ALEŠ

Dejavni tudi v poznih letih življenja

V Piranu je krajevni odbor Rdečega križa konec oktobra pripravil vsakoletno družabno srečanje starejših prebivalcev mesta. Letošnjemu srečanju so namenili še posebno pozornost, saj se je zgodilo v letu posvečenemu starejšim ljudem.

Družabni dogodek je vodila predsednica piranskega območnega odbora organizacije Rdečega križa, gospa **Ana Jakič**. Udeležence srečanja je pozdravil podžupan naše občine, gospod **Ugo Fonda**, **Katarina Banko** pa jih je pozdravila v imenu Društva upokojencev naše občine.

In kako se je potem še nadaljevalo druženje starejših meščanov Pirana? Pod vodstvom vzgojiteljice Dese Simčič so jim zapeli malčki vrtca Mornarček in tretješolci piranske osnovne šole, ki jih je spremljala njihova učiteljica Zlata Milič. Na kitaro jim je zaigrala Špela Bobič, Jakob Vidmar pa na saksofon. Pesnica in - kot zmeraj radi poudarimo - tudi Portorožanova sodelavka Cesarina Smrekar, pa je odrecitirala eno svojih pesmi o Bernardinu. Vabilu Rdečega križa se je odzvala še profesorica psihologije Slavica Pogačnik Toličič, ki je dolga leta delala kot klinični psiholog specialist. Za srečanje je pripravila pogovor o starostnikih v letu 2000. Starejše je vzpodbujala, naj bodo dejavni v svoji družini, naj skrbijo za svoje duševno in telesno zdravje, navzočim pa je s svojo toplo besedo vlila tudi optimizem.

Za prijeten konec je bila še zakuska, pri kateri sta pomagali mladenki Polona Oblak in Marjana Maslo. Najmlajši iz piranskega vrtca pa so vsakogar na srečanju razveselili z darilcem - cveticami iz storžka, ki so jih sami izdelali.

D.Š.

Dvanajst let srečevanj ob ročnih delih

V Luciji se ob ponedeljkih in sredinih popoldnevih redno srečujeta dve skupini žensk, ki jih veseli ročno delo.

V eni se družijo pletilje in tiste, ki imajo rade kvačkanje, v drugi pa se srečujejo tiste, ki krojijo in šivajo. Srečanja, katerih organizacija je v rokah piranske Skupnosti Italijanov G. Tartini, so med ljubiteljicami ročnih del očitno zelo priljubljena, saj praznujejo letos svojo dvanajsto obletnico. Za vztrajnost in ustvarjalnost jim je seveda treba čestitati! Seveda jim želimo še veliko let takšnih srečevanj. Na sliki so pridne udeležence srečanj doma iz Lucije in njene okolice. (Foto: M. Jovanović)

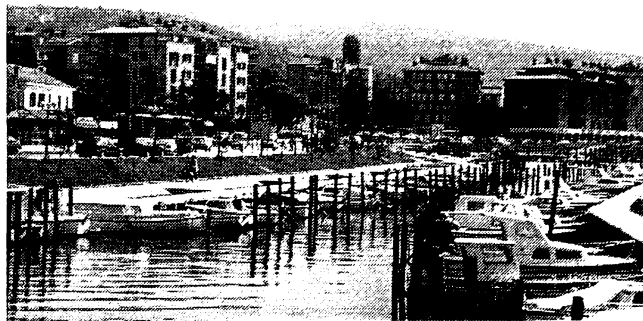
PRISRČNO SREČANJE - KAPLJICA VESELJA

"Šolsko leto" naše Skupine samskih pod vodstvom Centra za socialno delo iz Pirana je spet naokoli. Kot otroci se veselimo končnega izleta. Da bi nam bilo čim lepše, smo letos povabili še skupine iz Nove Gorice, Kranja in Domžal. Naše vabilo so radostno sprejeli in prišli na zborna mesta v Piran pred Tartinijevo vilo.

Za dobrodoščilo smo jim ponudili kruh, sol in požirek dobrega domačega vina. Kolegica nam je opisala zgodovino mesta Piran in njegovega zaledja. Marsičesa še nisem slišala. Prebrala sem pozdravni govor (to leto je minilo 10 let, kar naša skupina deluje) in končno sem povedala še svoje občutke, ko sem pred mnogo leti prišla v Istro in začela spoznavati njeno skrivnostno lepoto in njene trdne, neomajne ljudi, ki so "prenesli" marsikatero viхро in ostali globoko zakoreninjeni v svoji zemlji. Potem smo se razkropili po mestu in si v skupinah ogledovali obzidje, cerkev, ozke mestne uličice in utrip junijskega življenja v Piranu. Potem smo zapluli še z barko in se blizu meje sredi zaliva zasedrali, da bi v prijetnem vzdušju proslavili naše goste. "krstili" smo tiste, ki so bili prvič na morju in ga celo prvič videli. Zapeli smo celo "gusarsko himno"

Ob slovesu so bili prisrčni stiski rok zagotovilo, da to ni bil naš zadnji skupni izlet, niti ne edino in zadnje srečanje. Malce "morske boleznii" pa smo le staknili po štiriurnem plutju - zato smo se "zasidrali" v bližnji kopenski restavraciji in si "privezali" dušo. Po ribjem pikniku smo bili pač žejni. Nikakor se nismo mogli posloviti, zato smo naš izlet podaljšali do Strunjana, kjer smo se še naigrali družabnih igrice, si povedali nekaj šal, in jedli pršut z dišečim domačim kruhom. Sproščen smeh je pripomogel, da se nam je ta dan globoko vtisnil v spomin. Zelo malo potrebuje človek za srečo: včasih samo morski zrak in dobro voljo ob srečanju s prijatelji. In že smo začeli delati načrte za skupno praznovanje novega leta... A o tem drugič, že v drugem tisočletju...

Srečka Bačar

Lucijski prostovoljci Rdečega križa bodo decembra obiskali ostarele

Oktobra so se sestali člani krajevnega odbora Rdečega križa iz Lucije in pretresli svoje delo v zadnjem letu. V tem času so pripravili srečanje krvodajalcev iz Lucije, pridobivali nove člane oziroma krvodajalce in imeli predavanje o zdravi prehrani. Letos nameravajo še razdeliti pomoč v obliki paketov, decembra pa bodo obiskali ostarele Lucijčane v izolskem in koprskem domu ostarelih. Ker jim žal primanjkuje denarja, so se lucijski aktivisti odločili, da prihodnje leto ne bodo več pripravljali samostojnih akcij, temveč bodo raje sodelovali v tistih, ki jih pripravlja Območno združenje Rdečega križa Piran za vso občino.

Z izleta v Este

Italijanski skupnosti Giuseppe Tartini iz Pirana je oktobra uspelo pripraviti prelep izlet v italijansko Petrarcovo mesto Este. Izletnike, navdušene nad bivanjem pri samostanskih bratih, dobra hrana v tamkajšnji tipični restavraciji in kulturnozgodovinskimi spomeniki, ki so jih videli, je vodila Fulvia Zudič, uspešna akademska slikarka, sekretarka pri piranski Italijanski skupnosti in nenazadnje Portorožanova zvesta sodelavka. Na sliki je skupinica veselih izletnikov, ki jih je v svoj aparat ujel Lucijčan Miloš Jovanovič.

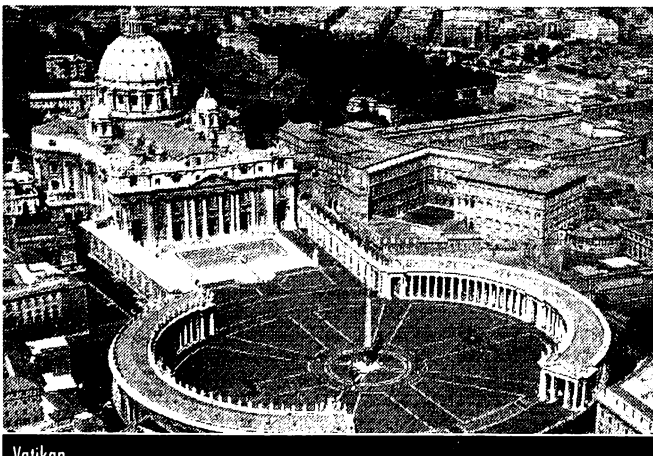

Pogled preko domačega plota:

Rim 2000

Že od l. 1400 cerkveni dostojanstveniki s papeži vred vabijo ljudi vseh religij v Rim - mesto cesarstva, mati civilizacije, caput mundi (glava sveta). Danes je Rim v polnih pripravah na drugo tisočletje; mestne oblasti pospešeno obnavljajo spomenike, kupujejo nove mestne avtobuse, širijo podzemno železnico in gradijo nove cestne obvoze v pričakovanju 15. milijonov turistov, ki bodo dobesedno preplavili večno mesto.

Skoraj 3000 let veličastne zgodovine je iz glavnega mesta Italije, mesta cesarjev, vestalk, cerkva, katakomb, muzejev, trgov, vrtov, vil in znamenitosti (mešanica antičnih, srednjeveških, renesančnih in sodobnih stavb), naredilo kaotično mesto ob katerem urbanisti samo zmajujejo z glavo. Vse se je začelo z dobro znanim mitom o nastanku Rima. Dvojčka Romul in Rem, ki sta po napovedi boga Marsa l. 753 pr. n. š. ustanovila Rim, se nista mogla dogovo-

Vatikan

MAONA
tourist agency

Obala 53, 6320 PORTOROŽ, Slovenija

tel./fax: +386/66/746-423

tel.: +386/66/746-508

http://www.maona.si

E-mail: maona@siol.net

PREDBOŽIČNI RIM

17. - 19. DECEMBER 1999

Prijave in informacije:

T.A. MAONA PORTOROŽ

Obala 53

6320 PORTOROŽ

ri, ali naj se mesto imenuje Rema ali Roma. Romul je vseeno začel graditi njegovo obzidje, Rem ga je v jezi preskočil, brat pa ga je ubil in tako je mesto dobilo ime po Romulu. Rim je bil zgrajen na sedmih gričih (Aventin, Kapitol, Eskvilin, Celij, Palatin, Kvirinal in Viminal), ki večinoma ležijo v t.i. zgodovinskem središču (centro storico) obkroženo z ostanki mestnega obzidja.

Mesto Rim je ogromno in turistu ponuja neizmerno bogastvo. Največje, posebno zanimive tri stvari, ki jih obiskovalec v Rimu nikakor ne sme zamuditi so seveda mesto Vatikan, bazilika sv. Petra in Kolosej. **Vatikansko mesto**, najmanjša država na svetu, ki ji vlada papež, ima svoj sodni sistem, denar, trgovine, pošto, lastno radijsko postajo in dnevni časopis ter znano švicarsko gardo 90. mož, ki varujejo papeža. Vatikan pa je znan predvsem po Vatikanskih muzejih, ki obsegajo Sikstinsko kapelo (Michelangelove freske v Sikstinski kapeli veljajo za vrh evropskih umetniških dosežkov), Rafaelove sobe z renesančnimi mojstrovini in še ducat ostalih samostojnih muzejev (za samo površen ogled vseh prostorov in zbirk bi potrebovali kar ves teden). Na trgu sv. Petra se razprostira najznamenitejša krščanska cerkev - **bazilika sv. Petra**, kjer se nahaja ena najslavnejših Michelangelovih skulptur - kip 'Pieta'. Najveličastnejši spomenik antičnega Rima (graditi ga je začel cesar Vespazijan, končal pa njegov sin Tit) je **Kolosej**. Uporabljali so ga za najrazličnejše predvsem pa za gladiatorske igre, ki so zabavale množice. Gledalci so pogosto imeli moč odločati o življenju ali smrti gladiatorjev. Mestni

HORTIKULTURNO DRUŠTVO

PORTOROŽ, Obala 107, Lucija

SPOROČA

vsem občankam in občanom občine Piran, ki jih zanima dejavnost društva, da smo ponovno uvedli uradne ure in **sicer vsak ČETRTEK od 16. do 18. ure.**

Če vas torej zanimajo dejavnosti društva, če želite kaj predlagati, dati kakšno pobudo, če želite v društvu sodelovati ali (in) prebirati strokovno literaturo, obiščite nas. Veseli bomo Vašega obiska.

Sedež društva je v Krajevni skupnosti Lucija, Obala 107, I. nadstropje, desni vhod.
VLJUDNO VABLJENI.

Upravni odbor društva

POSREDOVANJE DEL ŠTUDENTOM IN DIJAKOM

KLUB MLADIH PIRAN CLUB DEI GIOVANI PIRANO

MLADINSKI SERVIS
PIRAN - Župančičeva 14/II
tel./fax.: 76-490

PORTOROŽ - Obala 55
tel./fax: 747-018

servis@klub-mp.si
http://www.klub-mp.si

Adaptacija hiš, stanovanj, kopalnic, mavčne
predelne stene, spuščeni stropovi.
Vsa najmanjša gradbena in instalacijska dela
opravlja

Tabaković Senad s.p.

Marxova 18, 6330 PIRAN, tel.: 041/671-219

☞ svet se je pred kratkim odločil, da bodo ta spomenik osvetlili vsako-
krat, ko bodo nekje na svetu odpravili smrtno kazen.

Seveda pa je Rim znan še po mnogih drugih znamenitostih; tu je Forum Romanum, Pantheon, rimska "kraljica cest" Via Appia Antica, cerkvi Santa Maria Maggiore in Santa Maria del Popolo, tu so Karakalove terme, številni trgi (Piazza Campo dei Fiori, Piazza Navona, Piazza di Spagna z Španskimi stopnicami), vodnjak Fontana di Trevi, Kalistove katakombe, Kapitolski muzeji, ...

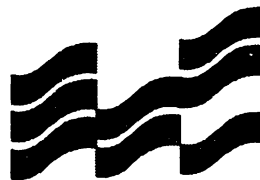
Toda pazite! V Rimu nikar ne hlastajte, da bi si ogledali preveč kulturnih stvari, saj se vas lahko loti Stendhalov sindrom. Francoski pisatelj Stendhal je namreč v svojem Dnevniku opisal simptome, ki se pojavijo ob preobilju kulture: "Če si tujec, ki stopi v baziliko sv. Petra, poskuša ogledati vse, bo dobil strahoten glavobol, trenutna prenasičenost in bolečina pa mu bosta onemogočili, da bi o čemer koli užival." Rajši vrzite novčič v vodnjak Fontana di Trevi, pa si tako zagotovite vrnitev v Rim. Za začetek pa si morda oglejte film Rimske počitnice z Audrey Hepburn v vlogi princese in Gregoryjem Peckom v osebi paparazza ter Fellinijev kultni film La dolce vita.

Za Rim velja, da pripada svetu. Mesto je v vsakem obdobju privabljal številne umetnike in mislece. Vse kar danes mesto Rim zajema (osupljiva umetnost in arhitektura, nenadzorovan promet, veličina in obseg mesta, hrup ter navsezadnje tudi živahni prebivalci), jamči nepozabno doživetje. Četudi imate samo uro časa in obiščete le baziliko sv. Petra ali občudujete razgled z vrha Španskih stopnic ob sončnem zahodu ali se sprehodite okoli Koloseja, boste nemudoma razumeli, zakaj Rimu pravijo, da je večno mesto.

Domen Vodušek

- * nikar si sami ne belite glave, kam vložiti svoj denar, da vam bo prinesel največ;
- * nikar se sami ne trudite prodajati svojih privatizacijskih delnic po najugodnejših cenah;
- * raje prepustite to strokovnjakom

borzno posredniška družba

PFC Interfin
Primorski Finančni Center Interfin

Koper, Pristaniška 8
Tel.: 066/37-100

DESET NASVETOV STARŠEM, KAKO VZGOJITI OTROKE, DA BODO BEBASTI, RAZBRZDANI IN ASOCIALNI

Kot odmev na članek Sonje Požar iz Lucije z naslovom Nezdrav duh in zdravo telo v letošnji 9/10 številki Portorožana je gospod, ki se tudi sam aktivno ukvarja s športom, prinesel v uredništvo deset nasvetov staršem. Napisal jih je italijanski psiholog iz Firenc In so - sodeč po zvrhani meri sarkazma, ki jih odlikuje - sad mnogih neprijetnih izkušenj oziroma spoznanj (objavljamo jih v originalu, ker menimo, da bralcem italijanski jezik ni ovira za pravilno razumevanje besedila).

DIECI CONSIGLI PER GENITORI CHE INTENDONO ALLEVARE FIGLI DEFICIENTI, DEBOSCIATI E ASOCIALI

- 1° Fin dall'infanzia dategli tutto cio' che chiede cosi', alla prima rinuncia, gli verranno le convulsioni.
- 2° Non insistete con la formazione morale: onesta', solidarieta', laboriosita', mansuetudine, sono caratteristiche per persone deboli.
- 3° Raccogliete e riordinate voi cio' che lascia in giro, crescerà' pensando che le responsabilità' siano solo degli altri.
- 4° Litigate spesso e violentemente davanti a lui, crescerà' con l'idea che il matrimonio sia cosa da evitare con cura.
- 5° Difendetelo ovunque e sempre rendendogli ben chiaro il concetto che sono gli altri compagni di scuola, insegnanti, amici, ecc.) a non capirlo. Cercate di fargli ben comprendere che a scuola si studia soltanto per non essere rimandati.
- 6° Dategli pure tutto il danaro che chiede; quando si accoggerà', in futuro, che per averlo bisogna lavorare, rimarrà' di stucco.
- 7° Non rimproveratelo mai per le sue malefatte, potrebbe ricavarne sensi di colpa; cosi', da adulto, trovando una contravvenzione sulla sua auto, in divieto di sosta, penserà' di essere perseguitato.
- 8° Lasciategli infastidire gli animali, vessare i compagni piu' deboli, deridere gli anziani e danneggiare la roba altrui; crederà' fortemente in Dio, poiche' penserà' che Dio e lui sono la stessa persona.
- 9° Fategli vedere la televisione per quanto vuole, senza limiti, crescerà' pensando che la vita, le persone, le cose e gli eventi possano essere regolati col suo telecomando.
- 10° Non fategli praticare sport, intanto perche' si suda e ci si puo' far male. Imparare a stare insieme agli altri, imparare a saper vincere, a saper perdere, a saper combattere, a sapersi sacrificare e' prerogativa delle persone insicure. Meglio fare lo sport col "sedere": seduto in tribuna!

GIOVANNI NOTARNICOLA, psicologo, Firenze

Srčno upamo, da gospod, ki je nasvete posredoval uredništvu, ni imel name-na ošvrkniti tistih staršev, ki budno in skrbno spremljajo aktivnosti svojih otrok zunaj domačih zidov in katerim sta tako razvajanje otrok kot tudi vse druge oblike neprimerne vzgoje (slabi vzgledi grobosti, preklinjanja, nasilja, psovanja, omalovaževanja itd.) tuji in nesprejemljivi. Upamo, da nam je hotel le pritrčiti, da so doslednost, pravičnost, potrpežljivost ter razumevanje, vzpodbujanje k vztrajnosti in tovarištvu, k odrekanju in požrtvovalnosti, predvsem pa k pozitivnemu odnosu do športa (se pravi: ukvarjaj se z njim in skušaj biti med najboljšimi, nikakor pa ne pohodi vseh okrog sebe in se ne obnašaj negativno samo zaradi zmage!) nepogrešljive lastnosti dobrega in osveščenega trenerja. To je namreč pritrčilo tudi precej staršev, ki so se (ustno) odzvali na omenjeni članek. Je že tako, da vzgoja niso samo besede in vzgledi v domačem okolju, marveč tudi besede in vzgledi izven domačih zidov. Odgovornost za dobro vzgojo je torej stvar nas odraslih - vseh in na vsakem koraku, kjer srečujemo mladostnike.

NAJBOLJ POMEMBNA POSTRANSKA STVAR NA SVETU

Čeprav so šolski programi in urniki natrpni, mladim še vedno ostaja lepa zaloga energije, pa tudi dovolj časa, da jo potrošijo pri izvenšolskih dejavnostih oziroma s pomočjo takih in drugačnih konjičkov. Starši smo najbolj srečni, če si naši otroci izberejo dejavnosti, pri katerih družijo prijetno s koristnim. Seveda smo radi tudi seznanjeni z okoljem, v katerem otroci preživljajo prosti čas; pri tem ne gre toliko za zaskrbljenost za otroka, marveč predvsem za to, da spoznamo tudi to plat otrokovega življenja izven domačih sten, se o njej z njim pogovarjamo in (zelo pomembno!) priskočimo na pomoč z znanjem, denarjem ali drugim koristnim dejanjem, če je to potrebno in dobrodošlo.

Med najbolj pogoste oblike izvenšolskih dejavnosti nedvomno spada šport, kjer zaenkrat z velikim številom sodelujočih še zmeraj vodi nogomet. Zanimalo nas je, kako se godi dečkom in mladincem Nogometnega kluba Piran (NK Piran), pa nam je gospod Lučo Peroša, podpredsednik kluba, poto-lajžil radovednost, ko je pristal na intervju.

Koliko let so že aktivna moštva mladih?

Po razpadu prejšnjega NK Piran smo junija 1998 ustanovili NK PORTOROŽ-PIRAN, kjer vadijo otroci oziroma mladostniki od sedmega do osemnajstega leta starosti.

Ali imate na voljo stalne vire financiranja? Kako je s sponzorstvom?

Stalni viri so občinska sredstva, članarine igralcev ter donatorska sredstva sponzorjev, s katerimi imamo podpisane pogodbe o sodelovanju. Občasni denarni viri so prispevki, katere nam namenjajo podjetja in samostojni podj-

etniki in ki jih v glavnem porabimo za nakup opreme in organizacijo prevo-zov.

Kako pa so organizirane vadbe mladih? Imate stalne trenerje?

Imamo šest usposobljenih trenerjev: **Mate Ordulj** vadi s člani in starejšimi dečki, letošnjimi jesenskimi prvaki Medobčinske nogometne zveze Koper; **Sandi Sejdinovski**, ki je hkrati strokovni vodja kluba, vadi z mladinci; **Neset Dulai** vadi z mlajšimi dečki; **Božo Tabar** je vaditelj še mlajših dečkov in cici-banov; začetnike je prevzel **Enes Zafred**. Sodelujeta še **Danilo Sergaš - Fičo** kot trener vratarjev in **Dragan Jovičić**, ki pomaga pri vadbi mladinske ekipe.

V sedmih ekipah redno vadi približno 170 igralcev vseh starostnih kate-gorij. Vse vadbe, razen z začetniki, potekajo na nogometnem igrišču v Piranu. Kadar je zaradi deževnega vremena igrišče razmočeno, morajo vaditelji pač improvizirati, saj lastnega pomožnega igrišča nimamo.

Kako organizirate tekmovanja?

Razpored oziroma organiziranje tekmovanj je v pristojnosti

 Nogometne zveze Slovenije in njenih področnih zvez. Člansko tekmovanje v Primorski nogometni ligi organizira Medobčinska nogometna zveza (MNZ) Nova Gorica, za vse ostale kategorije (razen za začetnike, ki še ne tekmujejo) pa je organizator MNZ Koper. Klub pa lahko tudi sam pripravi razne prijateljske turnirje in tekme doma ter v tujini.

Kako v tem trenutku ocenjujete zanimanje mladih za vpis v vaš klub?

Zanimanje je izredno veliko, kar niti ni čudno: nogomet je še vedno najbolj množičen in spremljan šport na svetu. Ne pravijo mu zaman najpomembnejša postranska stvar na svetu! Zanimanje za vpis kaže vse več otrok, še posebno najmlajših. Na žalost imamo vse premalo površin za vadbo, tako da smo zaradi tega pri vpisu novih članov nekoliko omejeni.

Menda je bilo pred leti nekaj primerov, ko ste otrokom odsvetovali prihajanje na treninge, dokler niso popravili slabih ocen v šoli. Ali ste še zmeraj tako dosledni? Kako sodelujete s šolami, zdravstvenimi ustanovami in starši?

Otrok oziroma mladostnik naj bi našel v vaditelju pozitivno osebo, ki se zavzema za njegovo splošno dobro, ne le za njegov športni uspeh. Zavedamo se, da ima lahko vaditelj občuten vpliv na otrokovo razmišljanje in se zato do otroka obnašamo odgovorno. S šolami sodelujejo v glavnem vadiitelji. Najboljše je sodelovanje z osnovnimi šolami, kjer so stiki z učitelji zelo pogosti. Glede na to, da obiskujejo mladinci tudi srednje šole izven Obale, pa je sodelovanje s predavatelji teh šol samo občasno. Urejeno pa je tudi sodelovanje z zdravstveno službo.

Sodelovanje s starši je korektno in na zelo dobri ravni. Nekaj staršev se je vključilo celo v delo v upravi in pri posameznih skupinah, kjer nesebično ter požrtvovalno pomagajo s prevozi na tekme ali drugače. Dobrodošlo bi bilo seveda sodelovanje čim večjega števila staršev, kar bi še dvignilo kakovost dela v klubu. Najbrž vsi nimajo časa, toda tudi občasno sodelovanje bi nam bilo v pomoč.

Je med mladimi tudi kaj obetajočih igralcev?

Med mladimi je kar precej obetajočih. Naši starejši dečki so celo jesenski prvaki Medobčinske nogometne zveze Koper! Moram reči, da tudi druge ekipe ne zaostajajo za njimi: v vsaki imamo nekaj prav izvrstnih, obetajočih igralcev. Sedem jih igra v raznih reprezentancah MNZ Koper, dva pa v svojih kategorijah celo kandidirata za reprezentanco Slovenije.

Dobrih rezultatov vam torej ne manjka. Kaj pa ostale dobre strani nogometa?

Smisel ukvarjanja z nogometom je predvsem v tem, da se mladi navajajo na zdrav, športen način življenja, s čimer krepijo svoje psihofizične sposobnosti in istočasno utrjujejo pozitivne lastnosti svojih značajev. Navajajo se na življenje in delo v kolektivu, naučijo se tovarštva, spoznajo njegovo pomembnost, pa tudi druge vrednote - odrekanje, požrtvovalnost, itd. V današnjem času, ko so na pohodu mamila, alkohol, nasilje in druge anomalije naše dobe, so nogomet in drugi športi pomemben ščit, ki obvaruje mladostnika v času njegovega zorenja in dojemljivosti za vse vrste vplivov.

Kaj priporočate naši širši javnosti in družbi?

Država in občina bi morali dosti več pozornosti in materialnih oziroma denarnih sredstev namenjati športu ter izgradnji športne infrastrukture, kakor tudi šolanju in dodatnemu izobraževanju strokovnega kadra. Le z dobro športno infrastrukturo in z usposobljenim strokovnim kadrom lahko upamo, da se bo mladina v vse večjem številu posvečala športnim dejavnostim in bila varna pred negativnimi vplivi.

Gospodu Peroši se seveda zahvaljujemo, da si je vzel čas in nam predstavljal delo nogometnega kluba v naši občini. Istočasno pa seveda vodstvu ter članom kluba čestitamo za vse uspehe in jim jih želimo še več.

Sonja Požar, Lucija

Spoštovano Uredništvo!

Rada berem Portorožana!

Zaradi sporočil na družbeno-političnih, etnoloških in kulturno zgodovinskih področjih. Objavljeni članki govorijo o naših problemih, radostih, o vsem, kar se dogaja v naši občini. Bila bi zelo zadovoljna, če bi lahko imela vse številke Portorožana. Toda žal, ni tako! Le redkokdaj ga dobim v naših marketih, kjer je na razpolago vsem...! Velikokrat zamudim, ali še ni nove številke. Zato sem si dovolila povedati svoj predlog. Portorožana bi lahko prodajali - za določeno ceno - pri prodajalcih časopisov. Le tako bi imeli možnost, da ga kupijo tisti občani, ki jih res zanima vsebina Portorožana! Pripravljena sem ga dobivati tudi po pošti, seveda proti plačilu. Portorožan ima vse kvalitete, da dobi svojo ceno!

Z lepimi pozdravi,

Ilonka Hajnal

Pripis uredništva: Spoštovana gospa Hajnal! Zelo ste nas razveselili s svojimi pohvalami, kar perutnice so nam zrasle! O predlogu, da bi Portorožana prodajali, bomo temeljito razmislili. Zaenkrat pa si lahko vi - in vsi bralci, ki to želijo - svoj izvod Portorožana zagotovite tako, da nam svojo željo, skupaj z naslovom, sporočite v uredništvo (po pošti - Portorožan, Obala 16, p.p. 46, 6320 Portorož - ali po telefonu oz. faxu: 73-046) in plačate stroške poštnine (to lahko naredite osebno v uredništvu (ob delovnikih) ali po položnici na Ž.R. KS Portorož ŠT. 51410-645-50022, s pripisom prostovoljni prispevek za Portorožana).

V PIZZERIJI

PORTOROŽ
VSAKO NEDELJO OD OKTOBRA DO APRILA

OD 15.00 - 18.00 URE

**Otroški klub "Bim-bum-bam"!
TRI VESELE URICE**

otroški živ-žav v novi preobleki in novimi izvajalci

PROST VSTOP

Starši, privoščite sebi mirne in zasebne urice in poseidite v Pergoli ob dobri nedeljski kavi in izbrani pijači, medtem, ko se Vaši otroci zabavajo in ustvarjajo v otroškem klubu z materiali in animacijo, ki jo pripravlja Pergola. Ob koncu Vam bodo otroci pokazali, česa so se naučili v Treh veselih uricah. Predstavili vam bodo svoje nedeljske stvaritve, vam zapeli ali zaplesali, za skupno mizo pa jih bodo v Pergoli počastili še z izvrstnim koščkom svoje pizze.

VABLJENI !

Preženite sivino jesenskih dni
v slaščičarni

MIGNON

v Portorožu, ki vas vabi
na izvrstne slaščice
svoje lastne pekarnice

v Luciji, poleg katere najdete še
boutique sladkih dobrot za
vsako priložnost in okus.

PISMA PORTOROŽANU

**ODZIV NA OGLAŠANJE IZ MESTNE KNJIŽNICE PIRAN Z NASLOVOM
VSEBINO IN PODOBO OBLIKUJEMO LJUDJE (v Portorožanu št. 8
in št. 9/10)**

Vesela sem, da lahko že nekajkrat v Portorožanu beremo o problemu, ki pesti nas, Lucijčane, to je o problemu knjižnice v Luciji, ki je zaenkrat še ni, prepričana pa sem, da krajani Lucije prav zares potrebujemo sodobno knjižnico.

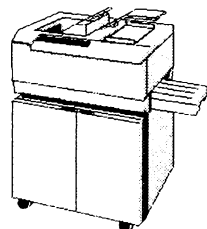
Ko sem se preselila v Lucijo, sem si predstavljala, da bo ta kraj sčasoma zaživel športno, kulturno, družabno, dobil ustrezne prostore, kjer bodo te dejavnosti tudi zaživele. Na športnem področju se je marsikaj naredilo in tudi uresničilo. Na kulturnem pa...

Vsak dan se pri svojem delu srečujem z zahtevno populacijo, to so otroci. V dopoldanskem času so pri pouku, popoldne so mnogi vključeni v interesne dejavnosti, pišejo naloge, pri katerih potrebujejo še dodatno strokovno in leposlovno literaturo. Toda kam ponjo? Nekateri se odločijo in obišejo piransko knjižnico, drugi zaidejo v izolsko ali celo koprsko knjižnico. Mnogi ne gredo nikamor. Morda so premajhni, da bi se tja sami odpravili, morda jim zmanjkuje časa zaradi preobilice dela. Zato obstaja rešitev; zagotovijo naj se ustrezni prostori za kulturno ustanovo - knjižnico tudi v Luciji. Zakaj ne bi imeli otroci in mladostniki te možnosti v kraju, kjer živijo? Zakaj ne bi imeli te možnosti tudi mi, odrasli?

Knjižnica je namreč prostor, kjer se ljudje srečujemo, izmenjujemo mnenja, ustvarjamo, se izobražujemo. Je kraj postanka, kjer lahko hitri način življenja nadomesti bolj umirjeno življenje.

S tem bi gotovo pripomogli, da bi bila naša kvaliteta bivanja na višji ravni.

Dragica Kocjančič, krajanka Lucije

TINTA d.o.o.

Obala 55 - Portorož
(Stavba Splošne plovbe)
066/476-220, 76-793

Odprto vsak dan razen sobote,
nedelje in praznikov med 8.00 in
15.30 uro

Nudimo vam:

- fotokopiranje A4, A3, barvno, na termo folijo
- tipkanje in oblikovanje vseh vrst besedil
- vezava dokumentov, seminarskih nalog...
- izdelava reklamnih letakov A4 - A5 format
- fotokopiranje na barvni papir A4 - A3 format

Za študente in dijake A4 - 10 SIT!

ARCHITECTA

TARTINJEV TRG 15, 6330 PIRAN
PIZZA TARTINI 15, 6330 PIRANO
d.o.o./s.r.l. TEL 066/741-800, 741-801, FAX 741-900

Posredujemo in svetujemo v
prometu z nepremičninami.

URADNE URE

od PO-PE od 8 - 15 ure in SR 8-17 ure
(za naročene stranke tudi po dogovoru).

ROŽNATA PRIDOBITEV V LUCIJI

Semenarno VANJA v pritličju lucijskega Športnega centra najbrž poznate mnogi vrtničarji in gojitelji cvetja. Morebiti pa vam prav pride novica, da je nad to semenarno še nova cvetličarna Passiflora. Tako bomo lahko semena in vrtno orodje kupili pri Vanji, cvetje pa v nadstropju nad njo v cvetličarni Passiflora, kar je udobno, posebej ko se nam mudi po opravkih.

V cvetličarni so zaposlene tri simpatične in prijazne mladenke: Mojca, Urška in Dražena, ki pa se za Portorožana niso pustile fotografirati.

V cvetličarni vam lahko pripravijo cvetlične aranžmaje iz svežega ali suhega cvetja, okrasijo darila s cvetjem in sploh poskušali izpolniti vse vaše želje za različne dogodke, ali pa kar tako, ko si zaželite šopka za svojo dušo.

Na voljo imajo rezano cvetje, lončnice, predvsem spomladi bo mogoče kupiti tudi različne sadike. Menda so tudi cene ugodne.

Ob nakupu šopki vam podarijo hranivo za v vodo, ki bo cvetje ohranilo dlje časa sveže.

Dragica Mekiš

HOROSKOP ZA DRUGO POLOVICO NOVEMBRA IN PREDPRAZNIČNI DECEMBER

OVEN

Nihče vas ne bo mogel ustaviti pri uresničevanju zamisli, ki se vam bo porajala v glavi. Zaradi nje vam bo v glavi zakuhalo in z vsemi boste prihajali v konflikt.

BIK

Uživali boste v hrani, sanjarili o ljubezni in zemeljskih zadovoljstvih ter se po polžje premikali skozi življenje. V tem vam ne bo prav nihče kos.

DVOJČEK

Spet se vam bo mudilo in vse bo imelo videz površnosti. Najbolje, da se vrnete na začetek in začnete popravljati napake.

RAK

Iskali boste toplo zatočišče v kakšnem kotičku, da bi se počutili varne in zaščitene. Svoje boste branili s klešči in ščivali vse neznane okoli sebe.

LEV

Ugovarjanje vas bo spravilo s tira, v prepiru pa bo prišla do izraza vaša aroganca. Le kratkotrajno, ko vas bodo občudovali, boste zadovoljno predli.

DEVICA

Ljudi boste še naprej obremenjevali s svojo kritičnostjo. Ob službi in obveznostih, boste našli čas samo še za svoje domače živali.

TEHTNICA

S svojo očarljivostjo lahko koga tudi vznemirite. Bolje, da se posvetite sami sebi, kot drugim.

ŠKORPIJON

Samo strpnost lahko reši vašo zvezo! Pa tudi odkritost in iskrenost je lahko edina pot iz težave. Boste zmogli?

STRELEC

Ljudje, ki jih boste spoznali, bodo navdušeni nad vašimi zamislimi in vi nad njimi. Vsi se boste veselili, le da bo projekt, žal, praktično neuresničljiv.

KOZOROG

Ovire, ki se bodo pojavljale pred vami, bodo le rezultat vaše togosti in neprilagodljivosti. Brez optimizma težav ne boste rešili!

VODNAR

Ker ste zelo človeški in humani, boste poskušali biti še izvirni in prijateljski. Žal pa boste izpadli predvsem čudaško, svojeglavi in arogantni.

RIBA

Preiran čustveni izliv bo povzročil poplavo solza. Partner bo poskušal zajezi vsaj jok in hkrati rešiti pohišstvo. Titanik bo kljub vsemu potonil.

NOVOLETNO DARILO SAMO ZA BRALCE PORTOROŽANA!

BREZPLAČNA IZDELAVA NATALNEGA IN LETNEGA HOROSKOPA
2000 KUPON ZA BREZPLAČNI HOROSKOP (cca. 5. str)

Kupon pošljite Portorožanu!

VAŠ NASLOV:

DATUM ROJSTVA (dan, mesec, leto, ura, kraj rojstva)

BORZA ZNANJA

MATIČNA KNJIŽNICA IZOLA

Oktobrske revolucije 1, 6310 IZOLA

Tel./Fax: 066 647 530

E-mail: izola@borzaznanja.mss.edus.si

Obiščite ali pokličite Borzo Znanja za Primorsko, ki deluje v Matični knjižnici v Izoli. Zaposili vas bomo za nekaj osnovnih podatkov, s katerimi bomo previdno ravnali.

Povedali nam boste svoje želje po znanju, informacijah ali spretnostih. Preverili bomo, ali so podatki, ki jih potrebujete, na voljo v naši bazi informacij. V tem primeru vam bomo posredovali ime in telefonsko številko naših članov, ki vam lahko pomagajo. Če med našimi člani še ni ljudi, ki bi lahko zadovoljili vaše potrebe, se bomo potrudili in jih poskusili najti s pomočjo oglaševanja v medijih.

Oglaševanje je anonimno in brezplačno.

Zakaj poklicati ali obiskati Borze znanja?

- Potrebujete inštrukcije matematike ali tujega jezika?
  - Igrate na citre in želite tega naučiti še koga?
  - Obvladate kitajsko ali katerokoli drugo nacionalno kuhinjo? Naučite te spretnosti še druge.
  - Ste bili v Afriki, Grčiji, Ameriki...? Lahko ponudite koristne nasvete vsem, ki nameravajo tja.
  - Ste kupili računalnik, pa ne veste kako začeti?
  - Potrebujete učitelja tenisa?
  - Vas zanima kako varno upravljati s plinskimi trošili oz. napravami, da ne bi prišlo do uhajanja plina?
- Skratka, možnosti so skoraj neomejene... nadaljevanje je stvar vaših potreb in želja.

Aktualna učna povpraševanja:

- Mlada dama bi se rada naučila igrati flavto, eden izmed naših članov pa na klavir (v zameno za drugo znanje).
- Obvladate latinskoameriške plesne ali tango? Naši članici sta zainteresirani za učenje v manjših skupinah ali individualno, po možnosti čez vikend.
- Prijazen gospod potrebuje informacije o postopkih priprave parfumov in eteričnih olj ter o vzgoji rastlin, ki so za to potrebne.
- Gospo iz Strunjana zanima gojenje, nabiranje, priprava in uporaba zdravilnih zelišč.
- Veliko zanimivih podatkov o ladji REX lahko najdete na spletni strani: www.slo-istra.com. Če imate dodatne vire, nas pokličite in povežali vas bomo s člani, ki se za tovrstne informacije zanimajo.

Se spoznate na kaj omenjenega?

Ali pa morda poznate nekoga, ki bi našim članom znal pomagati?

Pokličite nas na te.št. (066) 647-530. Na voljo smo vam vsak delovnik od 8h do 13h, v sredo pa še popoldan od 16h do 18.30.

Pričakujemo vas!

HOROSKOPI III

NATALNI HOROSKOP - Celotna analiza vaše osebnosti.

KARMIČNI HOROSKOP - Početja prejšnjih življenj in sedanje posledice. Globok uvid v osebnost, razpovedovanje notranjih potencialov ali talentov ter oza-veščanje in reševanje psiholoških problemov.

PARTNERSKI HOROSKOP - Medsebojna privlačnost in harmonija v ljubezenskih in drugih odnosih.

LETNI HOROSKOP - Vpliv zunanjih okoliščin v obdobju 1 LETA: Brezplačni povzetek!

Cena horoskopa (cca. 25 strani) - 2500 sit astr. Armand Keber

C.na Markovec 29, 6000 KOPER tel. 066/ 275 434, 041/568 340

ŠE 44 DNI DO LETA 2000

Krepko smo že zaorali v mesec november in kot bi mignil bo tu tudi december. Da nas praznični dnevi konca tisočletja ne bodo ujeli nepripravljene, vam posredujemo kratko informacijo o prireditvah, ki smo jih za te posebne dni pripravili v Avditoriju Portorož.

- **MIKLAVŽEVANJE: ponedeljek, 6. december, ob 16.00 uri** gledališka predstava za otroke **LISIČKA ZVITOREPKA** Cena vstopnice: 400 SIT
- **BOŽIČNI KONCERT: petek, 24. december, ob 19.00 uri**

NEW SWING KVARTET ob spremljavi ansambla Cena vstopnice: 3.000 SIT, študenti in upokojenci 2.000 SIT

- **NOVOLETNI KONCERT: torek, 28. december, ob 20.00 uri, SIMFONIKI RTV SLOVENIJA in BALET BUDIMPEŠTANSKE OPERE** solista: sopranistka Julia Szoka in tenorist Jozsef Jankovits Cena vstopnice za svečani koncert z banketom: od 2. do 13. vrste 9.000 SIT, 1. vrsta in od 14. do 17. vrste 7.000 SIT.

Številka/Numero 11 *november/novembre 1999* letnik/anno IX* Portorožan je vpisan v republiški register časopisov pod št. 990* predsednica časopisnega sveta: **Majda VLAČIČ*** izdajatelj in ustanovitelj: **KRAJEVNA SKUPNOST PORTOROŽ / UREDNIŠTVO / REDAZIONE: Marko ZORMAN** (gl. in odg. urednik), **Milja JANČAR, Boris KOČEVAR, Jovan NIKOLIČ, Rudi MRAZ, Vlasta IVANIČ-TURK, David BOŽIČ, Livija SIKUR ZORMAN*** oblikovanje imena Portorožan: **Teo TAVŽELJ**, dia* urejanje: **Livija SIKUR ZORMAN*** računalniški prelom: **EDI*** tisk/stampa **PIGRAF, d.o.o. Izolâ*** izhajanje: mesečnik* naklada/tiratura 3.000*cena: 0 SIT. **Naslov uredništva:** Obala 16, p.p. 46, 6320 PORTOROŽ * V TEJ ŠTEVILKI SO SODELOVALI ŠE/A QUESTO NUMERO HANNO COLLABORATO: **Srečka BAČAR, Valentina KLEMŠE, Marija KRAMAR, Ondina LUSA, Petra BARUCA ZABUKOVEC, Jakob ČEMAŽAR, Darinka ŠUŠTERŠIČ, Miloš JOVANOVIČ, Nada KOZINA, irena BIZJAK, Nives MARVIN, tadeja GOLUBOVIČ, Sonja POŽAR, Barbara DOBRILA, Leon KLEMŠE, Cesarina SMREKAR, Milena UHELJ OŠTIR, Oriana KOŠUTA KRMAC, Tadeja BIZJAK, Domen VODUŠEK, Branka KNIFIC, Armand KEBER, učenke 6. c razreda osnovne šole Cirila Kosmača Piran: **MARTINA, MATEJA, INGRID, VERONIKA, DIJANA, MARJANA, GORDANA in MAŠA**, učenec 3. B razreda osnovne šole C.Kosmača Piran **Jakob VIDMAR, Doriana KOZLOVIČ** e gli alunni della prima classe di Strugnano, in še kdo...**

Družina **LEGIŠA** iz Senčne poti v Portorožu se zahvaljuje vsem, ki so njihovega **Bruna Legišo** pospremili na njegovi zadnji poti, gospe **Rozi Kandus** za poslovilne besede ob njegovem grobu, pevskeму zboru, organizaciji **ZB NOV Piran**, dr. **Jasni Henigman** in sestri **Duši** ter sosedom.

SOŽALJE

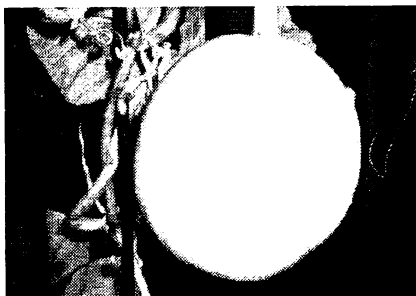
Umrli je naš krajan mag. **Miran MARUŠIČ**, nekdanji član krajevnega sveta iz Fizin. Vsem njegovim izražamo iskreno sožalje.

Krajevna skupnost Portorož

Od torka, 30. novembra bo Območno združenje Rdečega križa Piran imelo novo telefonsko številko in sicer: 743-500.

Nagradno vprašanje (samo) za ljubitelje knjig

Pravilna rešitev iz prejšnjega Portorožana je: **Blazno resno zadeti** avtorice **Dese Muck**. Ker pa pravočasno (rok je bil 20.oktobra) nismo dobili nobenega pravilnega odgovora (dobili smo ga z zamudo), tokrat ne bomo podelili obljubljenega nagrade (dve sadni kupi), niti ne bomo zastavili nove uganke. Ponovno vam jo bomo zastavili v naslednji številki. Medtem pa berite, da vam naša vprašanja ne bodo delala prevelikih preglavic!

PORTOROŽANOVIMALI OGLASI

☞ **ALFASUD SPRINT 1,5 105 KM**, črna, letnik 1987, reg. do feb. 2000, ohranjena, ogled možen pri **Grand prix-u** v Kopru (za Trgoavtom). Inf. 066 779 221 - Oliver.

☞ Instrukcije za osnovno šolo nudi študentka pedagoške smeri. Tel. 743-028, popoldan.

☞ Delo na domu sprejemem. **LEGOVIČ**, Obala 124, Portorož, tel.: 041/731-399.

☞ **ALBATROS**" parapsihološka delavnica v Izoli prireja tečaj bele magije in začetne astrologije. Inf. na tel.: 066/647-122.

☞ "ALBATROS" - prireja slikanje vaše **AVRE** in njeno razlago. Prijave na tel.: 066/647-122.

☞ **Aloe vera** (aloja), zdravilno rastlino lahko dobite po tel.: 770-448, zvečer.

☞ Pomoč pri gospodinjstkih opravilih nudim. Pokličite na tel.št. 00385/52/742-347.

☞ Dva marmorna električna radiatorja s termostatom prodam. Za informacije pokličite na tel.: 747-074.

☞ **Brusim in lakiram** parket. Pokličite zvečer na tel.: 741-265, 041/222-044.

☞ Čebelar nudi domači med na Fizinah v Portorožu. Pokličite na tel.: 75-286.

☞ Instrukcije iz matematike, angleščine ter italijanščine nudimo. Tel.: 041/256-357.

☞ Oddamo dva meseca in pol stare lepe črno bele muce. Tel.: 73-376.

☞ Zanesljivo in primerno izobraženo osebo zaposli knjigarna **Kriza** žanra ob popoldnevih (Obala 114, TPC Lucija).

☞ Dopoldansko ali popoldansko varstvo otrok na vašem domu oz. pomoč pri gospodinjstkih opravilih nudim. Tel.: 041/211-097, po 12. uri.

Bralke in bralci Portorožana lahko v Portorožanu svoj mali oglas objavijo brezplačno. Besedilo malega oglasa lahko do 20. v mesecu sporočite po telefonu (tel. & fax.: 73-046),

Lahko pa ga pošljete po pošti (Portorožan, p.p. 46, 6320 Portorož) ali ga dostavite osebno na uredništvo (v prenovljeni stavbi **KS Portorož**, Obala 16, Portorož, 1. nad. ob delovnikih med 8. in 12. uro).

Med malimi oglasi ne objavljamo brezplačno sporočil obrtnikov, podjetnikov in pravnih oseb.

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI:

Za to številko **PORTOROŽANA** so prispevali: **Riana BENKO** iz Ljubljane 1.500 tolarjev, **Violica MOŽINA** iz Portoroža 1.000 tolarjev, **Mila ĐEPINA** iz Lucije 2.000 tolarjev, **Anica IBRIŠEVIČ** iz Portoroža 1.000 tolarjev, **balinarke** in **balinarji** kluba **PRIJATELJI** 2.200 tolarjev, **Jožica ČERNIGOJ** s Senčne poti 4.000 tolarjev, **Vesna SAKSIDA** z Vilfanove 10.000 tolarjev, **gospa** iz Lucije, ki ne želi biti imenovana 2.000 tolarjev, družina **VALIČ** z Letoviške poti 5.000 tolarjev in **Gizeta MAHNIČ** 3.000 tolarjev.

Portorožan se vsem zahvaljuje in se priporoča! Za Portorožana lahko prispevate osebno v tajništvo **KS PORTOROŽ**, ki se je že preselilo v svojo prenovljeno stavbo na Obali 16 v Portorožu (v l. nadstr.) ali po položnici na žiro račun **KS Portorož št. 51410-645-50022** s pripisom "Za Portorožana".

AVDITORIJ PORTOROŽ
Program za NOVEMBER '99

Vstopnice lahko kupite vsak delovnik med 8.00 in 14.00 uro na recepciji Avditorija in dve uri pred predstavo pri blagajni Avditorija.

Vstopnice lahko rezervirate na novi tel. št.:

066/ 476 777 v petek med 8.00 in 14.00 uro in dve uri pred predstavo.

PRIREDITVE

* **petek, 19. november ob 20.30:** KONCERT za abonma in izven - **SLOVENSKI ORKESTER KLARINETOV**; Dirigent: Franc Rizmal; Program: Mozart, Händel, Faure, Reed, Rossini, Gordon, Nistico, Stalpers, Van der Roost.

Vstopnina: 1000 SIT (študentje, upokoјenci 800 SIT)

* **nedelja, 21. november ob 20.30:** GLEDALIŠKA PREDSTAVA za abonma in izven, Cankarjev Dom - Dušan Jovanovič: **KARAJAN C.** režiser: Dušan Jovanovič, igra: Branko Šturbej
Vstopnina: 1500 SIT (študentje, upokoјenci 1200 SIT)

* **sobota, 27. november ob 16.00:** PREDSTAVA ZA OTROKE - **SPIDI IN GOGI**
Vstopnina: 400 SIT

FILMI

* **sobota, 20. november ob 18.00 in 20.30** in ponedeljek, 22. november, ob 20.30:

dramatična srhljivka **INSTINKT** (Instinct); režija: John Turteltaub, gl. vloge: Anthony Hopkins, Cuba Gooding JR., Donald Sutherland

* **tokrek, 23. november ob 20.30:** večer umetniškega filma - **TECI, LOLA, TECI** (Lola rennt) režija: Tom Tykwer

* **petek, 26. November ob 18.00 in 20.30:** melodramatična balada - **HI - LO RANČ**

(The hi - lo country), režija: Stephen Frears, gl. vloge: Woody Harrelson, Billy Crudop, Patricia Arquette

Film je na berlinskem filmskem festivalu l. '99 prejel srebrnega medveda za režijo.

* **nedelja, 28. november ob 18.00 in 20.30:** akci-

jski film - **AFERA THOMASA CROWNA** (The Thomas Crown affair), Režija: John McTiernan, gl. vloge: Pierce Brosnan, Rene Russo

Cena vstopnice za filmsko predstavo je: ob 18.00 uri 500 SIT, ob 20.30 uri 650 SIT. Cena abonmaja za vse filmske predstave je 3200 SIT.

KONGRESI

* **četrek, 18. in petek 19. november:** **UPRAVLJANJE IN PROMET Z NEPREMIČNINAMI.**

Organizira: Gospodarska Zbornica Slovenije - Združenje za poslovanje z nepremičninami Kotizacija.

Fax: 066/ 476 718, elektronska pošta: kkpc-avditorij@siol.net;

spletna stran: www.avditorij-portoroz.si.

Pridržujemo si pravico do sprememb v programu.

**STE PREPRIČANI, DA VAS VSI POZNAJO? POSTANITE ZNANI, OGLAŠUJTE V PORTOROŽANU!
BOŽIČNO-NOVOLETNI PORTOROŽAN BO IZŠEL PRED PRAZNIKI.
OGLAS LAHKO NAROČITE DO 15. DECEMBRA (TEL.: 73-046).**

Takojšnja odobritev!

DOSEZITE SVOJ CILJ ŠE DANES!

Imetnikom tekočega računa
še isti dan odobrimo posojilo
do 100.000 SIT brez čakanja
in samo na podlagi
osebnega dokumenta.
Doba odplačevanja je
6 mesecev.

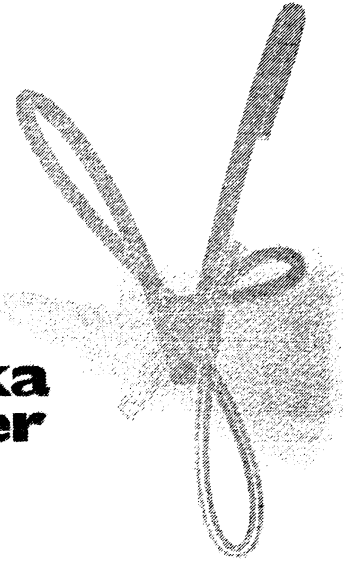

**mini
posojila**

Takojšnja odobritev!

DOSEZITE SVOJ CILJ ŠE DANES!

Imetnikom tekočega računa
še isti dan odobrimo posojilo
do 100.000 SIT brez čakanja
in samo na podlagi
osebne dokumenta.
Doba odplačevanja je
6 mesecev.

mini
posojila

PORTOROŽANOVIMALI OGLASI

☞ Študentka iz Francije z znanjem slovenščine, ki začasno biva v Luciji, nudi inštrukcije in konverzacijo francoskega jezika. Informacije: 773-029, v popoldanskih urah.

☞ Brušenje in lakiranje parketa. Tel.: 741-265, zvečer.

☞ Prodajam zelo malo rabljene rolerje - model FCO Rane št. 41 in novo zavorno gumo. Cena: 10.000 SIT. Pokličite na: 76-834, po 20-ih.

☞ Aloe vera (aloja) - zdravilno rastlino - prodajam. Tel. 066/770-448, zvečer.

☞ 2-sobno stanovanje (4 ležišča) v Izoli oddam. Informacije po tel.št.: 645-363.

☞ Parapsihološka delavnica "ALBATROS" - astrolog Armando, kiropraktik Goran in parapsiholog Janez odpravijo Vaše zdravstvene težave, Vam odstrejo preteklost, sedanost, bodočnost. Regresija, karma, prekognicija, tel. 066/647-122 od 9.-12. in od 16. do 19. ure.

☞ Domači med dobite na Fizinah 13 v Portorožu, pri čebelarju Dragu Henigmanu. Tel.: 75-286.

☞ Kitaro za začetnike poučujem. Pokličite na: 73-335.

☞ Nudim pomoč v gospodinjstvu. Tel. 76-953.

☞ Naravno kozmetiko za zdravo in kvalitetno življenje priznane firme O.A.S.I.X. prodajam. Informacije na tel.št. 040/236-805 in 041/345-757.

☞ Naša lepa dolgodlaka muca je imela še zadnje mladiče. Oddam še dva mladiča. Tel.: 73-460.

☞ Nudim pomoč pri gospodinjstvih opravilih - po dogovoru. Pokličite na: 00385/52/742-347.

Bralke in bralci Portorožana lahko v Portorožanu svoj mali oglas objavijo brezplačno. Besedilo malega oglasa lahko do 20. v mesecu sporočite po telefonu (tel. & fax.: 73-046), lahko pa ga pošljete po pošti (Portorožan, p.p. 46, 6320 Portorož) ali ga dostavite osebno na uredništvo (v prenovljeni stavbi KS Portorož, Obala 16, Portorož, 1. nad. ob delovnikih med 8. in 12. uro).

Med malimi oglasi ne objavljamo brezplačno sporočil obrtnikov, podjetnikov in pravnih oseb.

* MAŽORETNA SKUPINA MORJE še v oktobru vpisuje deklice od 7. leta starosti dalje in sicer:

- v telovadnici Piran (stadion pri pokopališču) vsako soboto od 9.00 do 11.00 ure in

- Športni dvorani v Luciji vsako sredo od 16.00 do 17,30 ure.

* FOLKLORNA SKUPINA VAL vpisuje dekleta in fante od 13. leta starosti dalje. Vpis poteka še v mesecu oktobru vsak torek od 19.00 do 20.00 ure v trim kabinetu Italijanske gimnazije v Portorožu.

* PLESNA SKUPINA METULJ vpisuje deklice in fante od 7. leta starosti dalje. Vpis je še v oktobru vsako sredo in petek od 16.00 do 20.00 ure v prostoru plesne dvorane OŠ Cirila Kosmača Piran.

- Dodatne informacije lahko dobite vsak delovni dan od 10.00 do 13.00 ure v pisarni Zveze kulturnih društev Karol Pahor in Območne izpostave SLKD, Prvomajski trg 2, Piran ali po telefonu 742-248 in 742-249.

V deželo je prišla jesen

(Prosti spis)

Zakorakali smo že globoko v jesen. Listje se usipa z vej, ptice so odletele proti jugu, polhi, veверице in ježi se pripravljajo na zimsko spanje, medvede pa bodo itak postrelili. Moj tata je rekel, kako mu je žal, da tudi divjih svinj ne predlagajo za odstrel, saj bi bilo potem takoj več reda v politiki in gospodarstvu. Ta povezava med divjimi svinjami in politikom mi ni bila čisto jasna, vendar si tate nisem upal prositi za pojasnilo, saj ga je moja mama pogledala na tisti njen način, ki mu vselej zapre sapo.

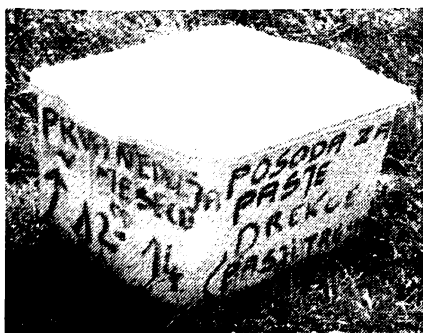
Vendar se ne redčijo samo medvedje vrste in listje na vejah: tudi v občinskem svetu je bila letos lep čas luknja tam, kjer bi moralo na sejah sedeti šest pravilno izvoljenih članov, ki so kuhali zamero. Presodili so namreč, da je v različnih občinskih funkcijah premalo predstavnikov njihove stranke in so kljubovalno manjkali na sejah. Moj tata pravi, da je tako ravnanje skregano z logiko, saj so na ta način še oni sami povzročili odsotnost svoje stranke celo v najvišjem občinskem organu. Pravi tudi, da ga prav zanima, kaj bodo na to rekli volilci, ki takšni ih odsotnosti bržkone niso imeli v mislih, ko so se odločali za te gospe, gospode. Ne vem, zakaj se mo tata pogloblja v take probleme, ko pa vendar pozna žalostno resnico, da je Slovencem v političnem in javnem življenju bolj pomembna zastopanost lastne stranke kot pa dobra zamisel člana neke druge stranke! Če bi ljudje zmeraj razmišljali tako, bi še danes živeli v votlinah in z gorjačami pobijali tiste, ki bi predlagali gradnjo bivališč.

Jesensko usipanje listja je letos navdihnilo tudi umetnike: samo trije kiparji so se udeležili simpozija na Formi Vivil! Svojičas se jih je tam kar tlo. Moj tata pravi, da so bili še tisti trije pravzaprav namenjeni drugam in so se znašli na Formi Vivi samo zato, ker so zgrešili pot. Moja mama se s to razlago ne strinja. Po njenem gre za tri modernistične čudake, za katere je kiparjenje na odlagalnišču odpadkov doživetje posebne vrste. Jaz osebno pa sem prepričan, da so morda to poslednji fanatiki, ki verjamejo, da je Formi Vivi mogoče vrniti kulturno podobo...

Nova podoba bi lepo pristajala tudi staremu hotelu Palace. A dokler ministrstvo za turizem vodi možakar, ki je ob obisku na Obali porabil več časa za pridigo o lepem ravnanju s hišnimi ljubljenci kot pa za pogovor o strateških turističnih točkah, toliko časa bo mojemu kraju primanjkovalo še kaj drugega, ne le prenovljen hotelski objekt; izjava je seveda tatina. Mama mu je ugovarjala, češ, kaj mešaš ministra v naše težave, saj v naši občini vendar ne manjka sposobnih ljudi, ki bi znali urediti vse potrebno za obnovo ter kasnejše vzdrževanje dragocene stavbe, kakršna je stari Palace. Pa je mojega tata kar zvil od smeha in ko je prišel do sape, je prosil mamo, naj mu pove, zakaj torej vsi ti sposobneži ne poskrbijo za Tintorettovo sliko, ki visi v občinski sejni dvorani, obsijana od sonca in dnevne luči. Mama je nekoliko pomislila in rekla, da pač ne gre zameriti ljudem, če še niso bili v nobenem večjem muzeju in če torej ne vedo, da naj bi stare slike visele v polmraku in naj jih ne bi slikali z bliskavico. Kdo pa ima danes še časa za muzeje in stare mojstrovine na smrdljivih platnih! Kdo pa ima še časa za kulturo nasploh! Pa sem omenil, da ga imajo bratje minoriti, ki so pravkar prenovili Križni hodnik. Tedaj se je vmešal tata in rekel, da bi tudi država ugodno rešila težave okrog kulture in še česa, če bi imela, tako kot bratje minoriti, Boga na svoji strani. Na te besede je mama zavzdihnila in rekla, da bi bil res že čas, da se v dogajanja pri nas vmešajo nadnaravne sile, kjer menda nimajo strank in se ne lastninijo.

Ko je že ravno tekla beseda o znamenitostih, se je moj tata domislil, da je nad vhodom v bife "Pri žejni sipi" vklesana stara letnica. Rekel je, da gre nemudoma preverit to zadevo, saj bi jo morda do jutri že pozabili ali pa bi se lastnik lotil prenove in zavrgel stara vrata (lastnik namreč ne spada ne pod oblast ministra za kulturo niti ministra za turizem, pa mu zato, hvala Bogu, ne manjka denarja za vzdrževalna dela). Mamino vprašanje o letnici vrnitve domov je dostojanstveno preslišal in pomahal v pozdrav, jaz pa sem se lotil domače naloge.

Sonja Požar, Lucija

Pasji WC - Na travniku ob Vojkovi ulici, pri avtobusnem postajališču v Luciji so neznanzi imeli prav dobro zamisel: tja so postavili rumeno posodo, rezervirano za pasje drečke (nanjo so zapisali Pasji trg in urnik (najbrž kdaj jo praznijo - prvo nedeljo v mesecu od 12. do 14. ure). Zamisel bi veljalo posnemati tudi drugje v naši občini, še posebej dobrodošle bi bile tekšne in podobne posode za pasje iztrebke v Piranu, nič manj pa tudi v Portorožu. Najbrž pa bi nanje lažje navadili štiri-nožce kot pa njihove lastnike!

Comunita' Giuseppe Tartini di Pirano:

APPUNTAMENTI DI NOVEMBRE E DICEMBRE '99

* **Giovedì 18 novembre alle ore 10.00** in Casa Tartini a Pirano: **INCONTRO CON GLI AUTORI**, gli alunni delle V e VI classi della Scuola Elementare incontreranno MIRELLA MALUSA' autrice del libro "IL SEGRETO DELLA CANNA ROSSA".

* **Giovedì 18 novembre alle ore 18.00** nella Sala delle Vedute di Casa Tartini, Pirano - **CONFERENZA**: sul PITTORE ottocentesco, piranese di nascita CESARE DELL'ACQUA tenuta dal Prof. FRANCO FIRMIANI.

* **Martedì 23 novembre alle ore 17.00** nella biblioteca di Casa Tartini, Pirano: **L'ORA DELLA FIABA** con Doriana Kozlovič.

* **Giovedì 25 novembre alle ore 18.00** nella Sala delle Vedute di Casa Tartini, Pirano: **CONFERENZA** con diapositive LA RUTA DEI MAYA tenuta dal Prof. MARIO SCHIAVATO organizzata nell'ambito della collaborazione dell'Università Popolare di Trieste e l'Unione Italiana di Fiume.

* **Martedì 30 novembre alle ore 19.00** nella Sala delle Vedute di Casa Tartini, Pirano: **CONCERTO** del pianista MASSIMO GABELLONE.

* **Giovedì 2 dicembre alle ore 18.00** nella Sala delle Vedute di Casa Tartini, Pirano: **CONFERENZA** con diapositive ISTRIA, UN MOSAICO ETNICO COMPLESSO tenuto dal Prof. Carlo Donato organizzata nell'ambito della collaborazione dell'Università Popolare di Trieste e l'Unione Italiana di Fiume.

* **Sabato 11 dicembre alle ore 20.30** all'Auditorio di Portorose: Rappresentazione teatrale con la Compagnia dialettale triestina - sezione teatro amatoriale I GREMBANI con la commedia SCONDARIOLE di Gianfranco Gabrielli.

(Prezzo dei biglietti 1000 sit (adulti), 700 sit (studenti-pensionati).

Biglietti in prevendita presso la segreteria della Comunita, Casa Tartini, Via Kajuh 12 - Pirano.)

* **Lunedì 13 dicembre alle ore 19.00** all'Auditorio di Portorose: **CONCERTO** "Questa buffa musica seria" con Gisella Sanvitale - soprano, Eugenio Leggiadri Gallani - bass baritono, Fabrizia Maronese - pianista.

* **Venerdì 17 dicembre alle ore 19.00** presso il ristorante PAVEL 2 di Pirano: Xlo EDIZIONE DELLA TRADIZIONE "FESTA DEL VIN", Premiazione dei migliori vini.

* **Sabato 18 dicembre GITA A VENEZIA.**